

Srdita tekma za evropski petrolejski trg

Ameriško-sovjetski spopad v Švici - Sovjetske konkurenčne cene

Na malokaterem gospodarskem področju se bje boji med Sovjetsko zvezo in zahodnimi državami za evropski trg s takšno srditostjo kakor prav za obvladanje evropskega petrolejskega trga. O tem nas ne preprečita sama zunanja videz ter zlasti graditev raznih naftovodov na Vzhodu in Zahodu, temveč tudi sama cena, ki jo dovoljuje konkurenca. Zadnje dni nam je dogodek v Švici zopet odkril novo poglavje v tej tekmi.

Ameriška družba *Esso Standard* je namreč kupila petrolejske čistilnice ob Romu v Colombyeu. Po prvotnih načrtih bi te čistile petrolej, ki prihaja po naftovodu iz Genove v Švico. Namen, ki ga je imela ameriška družba z nakupom teh čistilnic, je očiten. Gre za to, da bi te čistile več sovjetskega petroleja, ki ga uvaža Švica, temveč petrolej, ki bi ga dobavljala sama družba *Esso Standard*. Zaradi nizke cene sovjetskega petroleja so rafinerije lanske zimo sklenile s Sovjetsko zvezo pogodbo za dobavo sovjetskega petroleja, in sicer za *dobro sedem let*. V tem času naj bi Sovjetska zveza dobavljala rafinerijam 12 milijonov ton surovega petroleja. Ameriška družba je že napovedala, da bo odpovedala to pogodbo, ki so jo rafinerije sklenile z družbo «Nafta Mondial Company», ki predstavlja vzhodne države na švicarskem petrolejskem trgu. Toda ta družba je že objavila sporočilo, ki pravi, da takšne odpovedi ne bi priznala, ker bi pomenila kršitev pogodbe s čistilnicami, ki ne vsebuje nikakršne klavzule glede odpovedi.

NIZKE CENE SOVJETSKEGA PETROLEJA

Sovjetska izvozna podjetja ne prodajajo petroleja po enotnih cenah v tujino, pač pa so te cene prilagode krajavnim zahtevam. Na podlagi podatkov, ki jih je nedavno objavil sovjetski urad za zunanjetrgovinsko statistiko po količini in vrednosti prodanega petroleja, so izračunali, po kakšnih cenah prodajajo sovjetska podjetja petrolej posameznim državam na Zahodu in drugje. Ako upoštevamo uradni tečaj rublja nasproti dolarju (1,11 dolara za rubelj), pridemo do zaključka, da je Sovjetska zveza lani prodajala surovi petrolej povprečno po 14,40 dolarja na tono, to je nekoliko dražje kakor leta 1963 (14,28).

Zahodne države prodajajo sovjetska podjetja petrolej cenejšje pač zaradi konkurence zahodnih petrolejskih družb; povprečna cena za zahodne države je bila lani 10,19 dolarja za tonno sovjetskega petroleja. Komunistične države kupujejo sovjetski petrolej po 18,77 dolarja za tonno. Po najnižji ceni dobavlja ZSSR petrolej Japonski, in

sicer po 8,6. Sovjetska podjetja so pristala na tako nizko ceno zaradi velike oddaljenosti pristanišč na Črnem morju v primeri s petrolejskimi pristanišči ob Perzijskem zalivu. Tudi Italiji in Švici dobavljajo sovjetska podjetja surovi petrolej, in sicer prvi po 8,93 dolarja za tono in Švici po 5,07. Najvišja cena, ki jo je zahodne države plačale lani, je bila 13,61, in sicer je bila to Finska, medtem ko so Grki plačevali sovjetski petrolej po 13,39 dolarja za tono. Med komunističnimi državami je nabavljala petrolej po najnižji ceni Kuba (11,38 dolarja za tono tobo), najnižjo ceno pa je plačala Mongolija (25,50).

LANI POČASNEJŠI
NAPREDEK V PRODAJI
SOVJETSKEGA PETROLEJA

Lani je prodaja sovjetskega petroleja v zahodnoevropske države napredovala za 4,8 odst. v primeri z letom 1963.

Celotno je izvoz sovjetskega petroleja med letom 1963 in 1964 napredoval za 21 odst. ter dosegel 36,690.700 ton. Po vrednosti je napredoval za 22 odst., njegova vrednost je znašala 475.636.000 rubljev. Izvoz končnih izdelkov je v istem času upadel za 6 odst. in znašal 19.310.000 ton v vrednosti 373 mil. 176.000 rubljev (za 13 odst. manjši kakor leta 1963).

ITALIJA kupuje velike količine ne sovjetskega petroleja, in sicer je v letu 1964 uvozila iz So-

vjetske zveze 7.017.000 ton (4,3 odst. več kakor leta 1963). Zahodna Nemčija je nabavila lani 2.958.700 ton sovjetskega petroleja (za 33,6 odst. več kot prejšnje leto), JAPONSKA za 2.482.600 (22,5 odst. več kot leta 1963). Lani sta prvič začeli uvažati sovjetski petrolej ŠVICI in BURMA.

Izvoz sovjetskega petroleja v evropske nekomunistične države se je lani dvignil za 15,1 odst. in dosegel 13.329.400 ton v vrednosti 122.895.000 rubljev (16,5 odst. več). Ze same države Evropske gospodarske skupnosti so lani nabavile v Sovjetski zvezi 10.199.200 ton petroleja (12,9 odst. več) v vrednosti 85.567.000 rubljev (14,5 odst. več).

Izvoz končnih izdelkov v evropske nekomunistične države je lani znašal 9.557.100 ton (6,9 odst. manj), v vrednosti 123 mil. 040.000 rubljev (12,9 odst. manj). Države Evropske gospodarske skupnosti so uvozile lani za 2.622.200 ton sovjetskih končnih izdelkov (23,7 odst. manj) v vrednosti 33.436.000 rubljev (32,2 odst. manj kakor leto prej). Napredoval je izvoz surovega petroleja v komunistične države, in sicer za 20,6 odst. ter dosegel 17.857.500 ton v vrednosti 301.960.000 rubljev (21,6 odst. manj). Izvoz sovjetskih končnih petrolejskih izdelkov v komunistične države je lani znašal 7.437.300 ton (9,1 odst. manj), po vrednosti se je tudi zmanjšal, in sicer za 16,7 odst.

Johnson dobil aluminijško bitko

Ameriški koncerni so morali zopet znižati ceno

Predsednik Johnson je v bitki z ameriškimi aluminijškimi koncerni izvojeval veliko zmago. Ta je podobna zmagi predsednika Kennedyja nad ameriški železarskimi in jeklarskimi koncerni. Ti svoj čas pod britskim delavskim sindikatovi so zahtevali zvišanje plač — zagrozili s povišanjem cen jekla in drugim železarskim proizvodom.

Prav tisti koncerni, kakor Alcoa in Reynolds Metals Co., ki so prvi zvišali cene, so se tudi prvi umaknili ter na poziv vlade, ki se je sklicevala tudi na patriotičnost, zopet znižali ceno aluminiju na staro ceno. Tem trditev so se kmalu nato pridružile še druge, kakor Kaiser Aluminum and Chemical Corp. in Olin Mathieson Chemical Corp.

Zadevna pogajanja med predstavniki vlade in koncernov so se zavlekla in trajala pozno v noč, dokler ni prišlo do kompromisa. Minister za narodno obrambo McNamara je še v nočnih urah sklical tiskovno

konferenco, da bi javnost obvestil o srečnem zaključku razgovorov. Priprilni je sicer, da ni vlada zagrozila s prodajo svojih zalog aluminija v «dum-pingu», to je po nižjih cenah; to ni bilo niti potrebno, ker so se koncerni zavedali, da bi bilo sicer njihovo delovanje nepatriotično. Vsaj minister je tako dejal.

V resnici je vlada po zvišanju cen, za katero so se odločili aluminijški koncerni, sporočila, da bo prihodnje leto dala v prodajo namesto 200.000 ton aluminija iz svojih zalog 300.000; od tega bo takoj vrgla na trg 100.000 ton. Koncerni so se te napovedi prestrašili, ker so se zbal, da bo cena aluminija sprico takšne ponudbe zelo padla. Hkrati je minister McNamara izračunal, da bodo potrebe po aluminiju zaradi vietnamskega spora prihodnje leto narasle za 150.000 do 200 tisoč ton. Leta 1964 je Amerika uvozila 400.000 ton aluminija, in to iz Kanade, Francije, Norveške in Japonske; letos bo uvoz dosegel 500.000 ton, prihodnje leto pa utegne znašati 600.000 ton.

Aluminijški koncerni so zopet znižali ceno na staro raven, in sicer od 25 na 24,5 stotinke dolarja za funt.

Nevarnost za plinovod Koper - Dunaj?

Da ni povojna poljska zunanja trgovina s čezmorskimi izdelami dosegla tako visokega odstotka kakor pred drugo svetovno vojno, je treba pripisati preusmeritvi poljske zunanje trgovine na Vzhod, to je v Sovjetsko zvezo in druge socialistične države. Čeprav je prišlo do te preusmeritve, ni promet v poljskih lukah upadel; nasprotno, promet se je dvignil od 16 milijonov ton v letu 1938 (v obeh pristaniščih — Gdini in Gdan-sku) na okoli 27 milijonov ton v letu 1964.

Delež Ščecina in Swinoujsčja za celotnem poljskem pristaniškem prometu se je od 39,6 odst. v letu 1945 dvignil na 42 odst. v letu 1964. Pri celotnem prevozu blaga poljske trgovinske mornarice je je delež Poljske plovne družbe (Polish Steamship Company) dvignil od 55 v letu 1956 na 70 odst. v letu 1964.

Te dni obhaja FAO, Organizacija Združenih narodov za kmetijstvo in prehrano, 20-letnico svojega obstoja. Kakor znano, ima organizacija sedež v Rimu. Za časa svojega dvajsetletnega delovanja si je ta organizacija združenih narodov pridobila velike zasluge za razvoj kmetijstva in prehrano človeštva, zlasti v tistih predelih, ki še niso dovolj razviti in kjer obstaja nevarnost umiranja za lakoto. Ni dvoma, da si je organizacija s tem dobrodelnim delom pridobila tudi simpatije zaostalih narodov, ki bi se sicer iz čisto političnih razlogov ne udeleževali dela Organizacije združenih narodov in bi stali ob strani.

Ob tej priložnosti se tisk spominja tudi hčerke ameriškega podpredsednika H. Agarda Wallacea, ki je prav te dni umrl v Danburyju (v državi Connecticut). Prav on, ki je sam gojil velike nasade in se ukvarjal prav znanstveno s kmetijstvom, je zamislil ameriško akcijo «Hrana za mir» (Food for Peace), katere namen je pomagati narodu, ki jim grozi lakota.

Organizacija za prehrano in kmetijstvo je čestitil med drugimi državni tudi predsednik republike Josip Broz Tito. V

Londonski «The Economist» je nakazal v tej kratki vesti obrise konkurenčnega boja med Libijo in Alžirijo ne samo na področju nafte, ampak tudi glede dobavljanja plina. Zdaj se sprašujejo, ali preti kakšna podobna nevarnost nameravane mu plinovodu Koper-Dunaj. Saj smo že lansko leto doživeli, da so velike zahodne mednarodne petrolejske družbe iztisnile Koper kot začeto postajo preko alpskega naftovoda.

čestitki je naglasil zasluge te organizacije na torišču pospeševanja kmetijske proizvodnje in za enakomeren napredek svetovnega gospodarstva sploh. Njeno prizadevanje pozdravljajo zlasti nove nevidne dežele, ki si pri razvoju, da bi svoje gospodarstvo tako razvile, da bi ne bilo več tako velikih razlik med njihovim gospodarsko ravnanjem in gospodarskim razvojem industrijskih držav. Jugoslavija, ki je ena izmed ustanoviteljic FAO se je zmerom zavzemala za poglavitne dejavnosti te organizacije.

Prav v zvezi s proslavo 20-letnice obstoja FAO so zanimiva razmotrivanja o vprašanju prehrane človeštva glede na njegovo naglo množitev in na usihane dosežani možnosti za prehrano na podlagi podatkov Mednarodne zveze za proučevanje gibanja prebivalstva.

V MORJU DOVOLJ HRANE
ZA VSE ČLOVEŠTVO
Po podatkih Mednarodne zve-

ze za proučevanje gibanja prebivalstva se vsako leto rodi na svetu 60 milijonov ljudi. V zadnjih desetih letih se je število prebivalstva povečalo za 480 milijonov, ali skoraj za prav toliko, kolikor znaša prebivalstvo Zahodne Evrope. Danes živi na naši zemlji okrog 3 milijarde 250 milijonov ljudi. Ako se bodo ljudje še naprej tako naglo množili, nas bo čez 40 let še enkrat toliko, se pravi blizu 6,5 milijarde duš.

Prebivalstvo Zahodne Evrope se je v razdobju 1960-63 pomnožilo vsako leto za 0,9 odstotka, to pomeni, da je naraslo po časneje kot v drugih delih sveta. V istem času se je n. pr. prebivalstvo na Formozu množilo za 3,6 odstotka, v Izraelu za 3,5, v Braziliji za 3,4 in v Venezueli za 3,4 odstotka letno.

Po obudnosti je Evropa prva med vsemi celinami z 89 prebivalci na vsakem kvadratu kilometru; sledi Azija s 64

Za upiranje Bavarske 23 milijard lir!

Draga speljava naftovoda ob Bodenskem jezeru - Lindau zopet toži ENI

Danes objavljamo še nekaj podrobnosti o težavah, na katere je državna ustanova ENI naletela pri gradnji naftovoda iz Genove na Bavarsko (do Ingolstadt, kjer se bo končal tudi tržiški naftovod). Tudi te podrobnosti so zanimive, ker kažejo, kako velike težave nastajajo pri izvedbi tako velikih načrtov, kakor je tipična naftovoda. Tičinski karton v Švici je sploh od bil dovoljenje za naftovod čez svoje ozemlje in ENI se mora odločiti za dražjo traso. Mesto Lindau ob Bodenskem jezeru se je upiralo več let in se pravzaprav še danes upira.

Ustanova ENI je to upiranje stalo velikansko izgubo časa, a za nove varnostne naprave pri speljavi ob Bodenskem jezeru bo morala potrošiti nič manj kakor 23 milijard lir! Proti temu znesku so zahteve naših posestnikov, ki jih hočejo razlastiti in ne zahtevajo nič drugega kakor resnično izvajanje zadevnih zakonskih določil po duhu in črki, pač materialnostne (Pripomba uredušča).

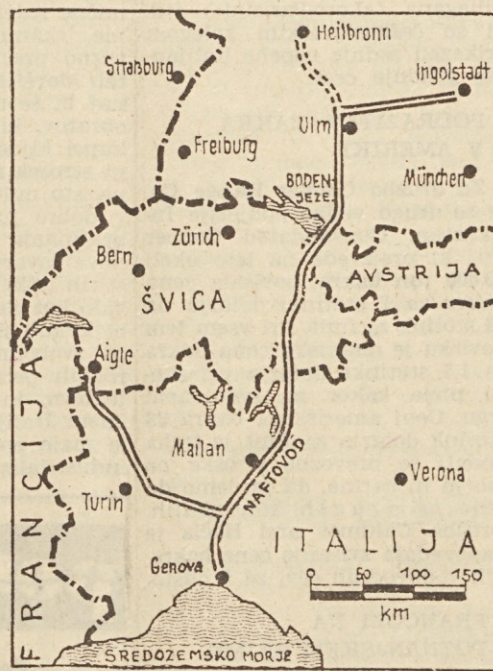
Dežela Bavarska je sedaj dokončno dovolila gradnjo zadržega dela naftovoda med Genovo in Ingolstadtom. Deželni minister za delo Hans Schütz je izročil predstavniku italijanske petrolejske ustanove ENI vodopravno dovoljenje za mesto ir. okraj Lindau ter okraj Neu-Ulm. Pred kratkim je tudi zvezna dežela Baden-Württemberg podelila vodopravno gradbeno dovoljenje za ostali del cevovoda.

Gradnja cevovoda se je zavlekla zaradi ugovora obrežnih posestnikov, ki so se pod vodstvom uprave mesta Lindau upirali, da bi cevovod med Brengen in mestom Lindau tekel neposredno ob obali Bodenskega jezera. Pri tem ni šlo v takšni meri za ptoke na nemških tleh kot bolj za traso ob Bodenskem jezeru, ki jo je Predarška dežela že odobrila, in za ptoke cevovoda v gornji Renski dolini. Razpoka cevi bi lahko stvarno imela nepredvidne posledice za Bodensko jezero, ki je važno zlasti kot rezervuar pitne vode.

Prebivalce ob obali jezera so preplašila zlasti poročila o raznih pritožbah švicarskih oblasti glede na prve cevi, ki so jih delavci omenjene družbe položili na švicarskih tleh. Te graje so kmalu dovele do tega, da so tiskanske kantonalne oblasti odklonile dovoljenje za napeljava cevovoda preko področja tega kantona. Zato so morali preložiti naftovod preko Spilgenškega prelaza; izvedba po tej trasi je sicer pomenila sijajne tehnične uspehe, toda družba ENI ga je morala drago plačati.

Ker je bila naknadna sprememba trase, ki je bila v Avstriji in drugih švicarskih kantonih že odobrena, iz raznih razlogov neizvedljiva, je ENI poskušala ublažiti ugovore obalnih lastnikov z dodatnimi, večidel pri gradnji cevovoda ne običajnimi varnostnimi ukrepi. V dolini Rena, kjer cevovod večkrat prečka reko pod vodo ali nad njo, so švicarske oblasti postavile zahteve, ki jih prej niso postavljali pri podobnih gradnjah.

Z dragimi postojami za znižanje pritiska bo sedaj pritisk nafte znižan, ter bo za primer na trasi ob Bodenskem jezeru znašal le 5 «atijev». Elektonsko naprave nadzirajo trajno cevovod, pri čemer ti natančni

instrumenti zaznamujejo že izgubo ene same škodilne rafte. Pri motnjah se pretok nafte avtomatično ustavi, za kar skrbi 23 hitrih zapahov. S posebnimi «posredovalnimi gumbi», ki so namešeni tako na nemškem kot na avstrijskem in švicarskem področju, lahko uradniki teče delci tudi brez sodelovanja ustanove ENI v hipu odklopijo vso napeljava.

Lindau se še vedno upira

Proti sedaj izdaremno gradbenemu dovoljenju namerava sicer mesto Lindau vložiti tožbo pri nemškem upravnem sodišču, češ, da je «noben cevovod še vedno boljši kot vse varnostne naprave». Niti zagotovilo vseh pri cevovodu udeleženi družb, da jancijo za vso škodo tudi za primer višje sile ali sabotaže, ni moglo pregovoriti lindauskih mestnih očetov.

Malo verjetno je, da bi taka tožba lahko še radalej zavlekla dela. ENI ima v rokah mnenje izvedencev, da gre za tehnično najbolj popoln naftovod na svetu. Naftovod, ki ima letno zmogljivost od 8 mil. ton nafte, je 650 km dol in bo stal 105 milijard lir. Samo za zavarovanje ob Bodenskem jezeru bo ENI potrošila 23 milijard lir. (n)

Današnja Francija z druge strani

Kako sodi ameriški list o francoskem gospodarstvu

V eni izmed zadnjih števil «Gospodarstva» smo navedli nekaj ostro kritiko rezultatov politike republiškega predsednika de Gaulle, ki jo je objavil francoski opozicijski list «Express». Naravno je, da opozicijski tisk kritizira delo vlade, v kateri njegovi politični zanišljivi ne go, delujejo. Prav zato je toliko bolj zanimiva sodba o današnjem položaju francoskega gospodarstva, ki smo jo našli v ameriškem listu «New York Times». Dvom v objektivnost razsojanja ameriškega lista je toliko manj upravičen, ker sta Amerika in Francija v hudem sporu zaradi de Gaullovihih političnih in gospodarskih načrtov.

«New York Times» je kratko podal rezultate političnih in gospodarskih pobud predsednika de Gaulle v zvezi z njegovo napovedjo, da bo 5. decembra kandidiral za ponovno izvolitev za poglavarja francoske republike. Ko se je de Gaulle leta 1958 (po 12 letih) vrnil na oblast, je bila Francija v krizi. Njen de-jure bil bolan, njen politični sistem na robu prepada. V vojski se je pričelo pojavljati razslojevanje; saj je Francija doživela poraz v Indokini, a na drugi strani bi bil problem Alžirije sko-

Revolucija v sovjetskih obratih

Moskovska «Pravda» je sedaj objavila podrobnosti novega pravilnika za sovjetsko gospodarsko vodstvo in organizacijo obratov, ki ga je sprejel v septembru vrhovni sovjet. Sedaj imajo obrati pravico, da prekoračijo obvezni načrt proizvodnje, morajo pa v tem primeru dokazati, da bodo lahko svojo zalogo tudi prodali. Vode obratov, da se ne posredno odgovorni za posad, delo, prejemke in izboljšanje stanovanjskih razmer namenečev.

Obrati so dalje pooblašeni, da sprejemajo neposredno naročila drugih podjetij in iz teh naročil pridobljajo dobiček naložijo v investicije. Vodstvo obrata sloni na načelu, da ukrepa o vsem samostojno, ki pa mora pred važnejšimi odločitvami izposlovati soglasje zaposlene skupnosti. (n)

GRŠKA SEKCIJA PRI PRAŠKI TRGOV. ZBORNICI

Pri češkoslovaški trgovinski zbornici v Pragi so ustanovili grško sekcijo. Za njenega predsednika je bil izvoljen Zdenek Tomašek (podravnatelj ustanove Centrotek za zunanjo trgovino s tehničnim blagom). Otvoritev ni svečanost je prisostvovala posredna grška delegacija, ki jo je vodil podpredsednik zbornice za trgovino in industrijo v Atenah C. Constantinou.

Sintetična vlakna tudi za Evropo

Zaradi divljanja druge svetovne vojne in tudi določene nezavajenosti na oblačila, skkana iz sintetičnih vlaken, je Zahodna Evropa zelo zaostala za ZDA v tehnologiji in proizvodnji sintetičnih mas. Sele v zadnjih letih je v Evropi začela naglo rasti gradnja tovarnov za sintetična vlakna in predstavlja zdaj proizvodnja teh novih vlaken: nosel v vrednosti 2,6 milijard dolarjev nasproti 2,4 milijarde v ZDA. Trenutno gradijo v Zahodni Evropi 2 ducaata novih kemičnih tovarnov za vlakna nasproti 4 tovarnom v ZDA.

Počasi se vendarle Evropejci navajajo na sintetična blaga, a dajejo pri tem prednost akrilom (kot npr. Orionu), ki imajo določene lastnosti, ki spominjajo na volnene izdelke. Precej jih privlačijo tudi razni poliestri («Dacron»), ki so odporni proti vlagi. Cela Anglija, ki je slovela na svoji stoletni predarosti volni, dopušča, da

Alžirski ali libijski plin za Evropo?

Konkurenčni boj za dobavo utekočinjenega plina - ESSO-ENI - Za Italijo še Španija?

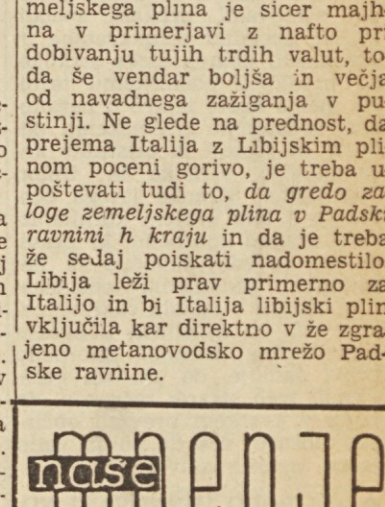
Ze nekaj časa so v mednarodnih petrolejskih krogih pričakovali, da bo ameriška petrolejska družba «Esso» sklenila pogodbo, na podlagi katere bo dobavljala SNAM iz italijanskega petrolejskega koncerna «ENI» naravni plin iz Libije. (O tem smo poročali že v zadnji številki). Po obsegu teh dobav in po objubi, ki jo je «Esso» napovedala, da bo namreč sklenila podobno dobavno pogodbo za plin Španiji, vidimo, kako daleč in široko se je že razvila trgovina z zemeljskimi plini. Ko je moderna tehnologija že rešila vse probleme, kako ravnati z metanom in kako ga prevažati, je bilo pričakovano, da se bo razvila mednarodna trgovina s plini prav tako kakor s katerikoli drugim naftnim proizvodom. Petrolejska družba «Esso» dobavlja Italiji 235 milijonov kubičnih čevljev (po angleški prostorninski meri) libijskega plina dnevno, za dobo 20 let, in sicer, kakor določa pogodba, v ladiah z ohlajevanimi in izoliranimi tanki do namembne končne postaje v severni Italiji.

«Esso» zdaj pričakuje, da bo kmalu prišlo do podpisa podobne pogodbe s «Catalana de gas» v Španiji za nadaljnjih 110 mi-

lijonov kubičnih čevljev do končne namembne postaje Barcelona. To predstavlja pogonsko ali pa kemično vrednost 80.000 sodov (en sod = 147 litrov). Potrebno je vložiti ogromno tehnološkega napora, da takšen projekt začne delovati: na petrolejskem polju je treba stiskati, komprimirati plin, zgraditi naftovode, vtekočiniti plin, zgraditi plinske obrate in še praviti ladje-tankerje. Vse to gre na račun «Esso». Zadnja postaja je pa naloga ENI. Ta načrt prevažanja plina med Libijo in Italijo tekmuje s prav takšnim načrtom v Arzewu v Alžiriji, ki že deluje in ki že dobavlja plin angleški ustanovi Plinski svet. Cena je nižja od tiste, ki jo je sklenil angleški svet z Alžirijo.

V tej konkurenci okoli nabavljanja plinov za pogonsko sredstvo industriji ima seveda Libija prednosti pred Alžirijo.

Libija ima precej takega priresanega plina, ki ga je doslej kratkoma prižigala in je pustila, da je izgoroval v pušcahski zrak. Javilo so, da naj bi bil ta libijski plin glavni vir surovine za veliko evropsko tovarno amoniaka. Predvidevalo, da ga bodo izvažali po zelo nizki ceni kot gorivo in pa kot surovino. Vrednost libijskega zemeljskega plina je sicer majhna v primerjavi z nafto pri dobavljanju tujih trdih valut, toda še vendar boljša in večja od navedenega zaganjanja v pustini. Na prejemala za libijski plin nemo pocen gorivo, je treba upoštevati tudi to, da gradnja lože zemeljskega plina v Padski ravnini h kraju in da je treba še sedaj poiskati nadomestilo. Libija leži prav primerno za Italijo in bi Italija libijski plin vključila kar direktno v se zgrajeno metanovodsko mrežo Padske ravnine.

Dvojna zima

Nekaj stopinj mraza več ali manj, to ni nič posebnega, poročajo; stitirajati dati poprej jesensko perilo dol in volneno gor, pa je zadeva rešena. Tudi kuriti lahko začnemo malo poraj, z drami, premogom ali koksom — še v starem torej — z nafto, ako smo se organizirali in modernizirali.

Tako nekako mislijo mladi ljudje, ki še ne nosijo odgovornosti niti sami zase, niti za druge, pač pa skrb zaenje oče ali mati. Mati, ki oblači štiri otroke in jim kuha, misli in ravna drugače. Tudi hišni upravitelj, ako je seveda skrben, misli drugače, ko pristisne mraz in ne pokaže samo drevesa, kakor so v romantičnih časih govorili in pisali ampak tudi ceni po hišah in začnejo ob prvem hujšem mrazu brniti telefoni ter se njih oglašati hrčešči glasovi napol histeričnih žensk.

Zima, ki komplicira in otežuje življenje že na prvot stopnji, v naravi, stopnjuje svoje delo, čim višje se dviga piramida današnjega življenja po mesih, ter se oslanja na umsko organizacijo in tehniko.

Da se zaradi zime še bolj zaplete življenje, recimo, tudi za upravnika bolnišnice, na katero navali še več pravih in namišljenih bolnikov, se posebnost starejših in revnih, ki ne vedo, kam bi se sicer zatekli pred burjo, tudi ni nič posebnega; saj uprava bolnišnice gotovo še s tem računa, kakor mestni občeti v severnih krajih, ko postavijo v mestni proračun posebno postavko za čiščenje snega. Da se brezposelni mladi ropar utegne zateči po višini 50 nemških mark za 100 kilogramov, pomeni to, da lahko prihajajo na skupni evropski trg pomaranče sedaj brez vsake omejitve cen.

V Bruslju so si na jasnem, da se sedanje stanje ne sklada s sklepi ministrskega sveta šestih dežel, vendar spričo stališča petih dežel ne vidijo izhoda. Francija in Belgija smatrat, da je predlog komisije v višini 58 nemških mark za 100 kilogramov redni pomaranč pretiran.

V Bruslju pričakujejo sedaj ostre italijanske proteste. Glede na mandarinne in klementine je upravnih odbor sicer dosegel glasje, dokončno bo komisija določila cene v nekaj dneh. (n)

Genova še vedno napreduje

V prvih devetih mesecih je promet čez pristanišče v Genovi narasel za 5,4 odst. Po podatkih Pristaniškega konzorcija je promet v omenjenem času dosegel 25 milijonov 142.450 ton (lani v devetih mesecih 23 milijonov 851.756). Povečal se je zlasti promet s surovinami za železarne.

zatrjuje, da bomo v bodočnosti črpali hrano iz antarktičnih vod. Hardy je zoolog, ki se odlikuje zlasti po svojem odličnem poznanju vodnih živali. Pravi, da živijo v polarnih vodah velike množine ribic, s katerimi se hranijo kit. Te izredno majhne ribe se imenujejo «krill» in so menda silno tečne, imajo pa se posebno visoko hranilno vrednost. V prihodnjih letih bi se lahko človestvo hranilo kar z njimi, na drugi strani pa bi lahko s njimi hranili tudi našo živino.

«Krill» so planktonske ribice iz družine «Euphausiacea». Angleški znanstvenik je ugotovil, da vsebujejo izredno množino beljakovin in da so spričo tega pravzaprav najbolj hranilna snov med vsemi, kar jih poznamo. Za primer navaja naglo rast kitu, ki doseže v enajstem mesecu starosti dolžino blizu sedem metrov.

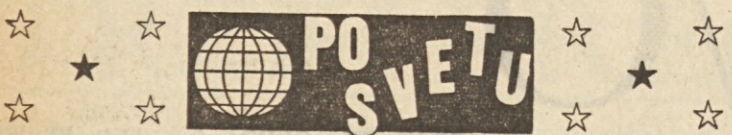
Sir Alister Hardy je prepričan, da bodo njegova izvajanja našla v prihodnjih letih pri njegovih kolegh po vsem svetu ugodna tla za nadaljnja raziskovanja. Po njegovem mišljenju je v uporabi planktonskih ribic «krill», edina za rešitev človeštva pred grožnjo lakote.

gf

IZSLEDKI ANGLEŠKEGA ZNANSTVENIKA

Današnji sistem prehrane v marsičem šepa. V najkrajšem času bo treba začeti črpati hrano tam, kjer se to zdelo do danes nemogoče: v morju. Znanilec angleški znanstvenik Sir Alister Hardy, član Royal Society,

—lb—

● **FANFANI, MORO IN VSTOP KITAJSKE V OZN.** Tudi italijanska delegacija, ki jo vodi senator Bosco, je glasovala proti pristopu Kitajske v Organizacijo združenih narodov očitno z namenom, da ustreže ameriški zunanji politiki. V italijanskem parlamentu, je zaradi tega nastal velik hrup na pobudo pristavev komunistične stranke. Zda se je oglasil sam zunanji minister Fanfani, ki je hkrati predsednik glavne skupščine OZN, in to z razgovorom, ki ga je dovolil predstniku tednjaka «Espresso». Fanfani je poudaril, da kot predsednik glavne skupščine ni mogel dati navodil senatorju Boscu, kako naj glasuje v zadevi vstopa Kitajske, čeprav je še vedno italijanski zunanji minister. Boscova delegacija je torej glasovala po neposrednih navodilih rimske vlade. V svoji izjavi je dodal, da je prebral parlamentarno poročilo, ki omenja kritiko komunistične sen. Valenzija in socialistični Vittorelli. Vsekakor je mnenja — in do tega prepričan — je prišel za časa svojega bivanja v Organizaciji združenih narodov — da je treba pospešiti napore, da bi se Kitajska udeležila neposrednega dialoga med Vzhodom in Zahodom in da ne bi s položaja odsotne države motila tega razgovora. Nekateri italijanski listi domnevajo, da je Fanfani, ki ga je predsednik Moro otovno poprej obvestil o navodilih, ki jih je vlada dala sen. Boscu glede glasovanja proti pristopu Kitajske, pričel intrigirati proti Morovi vladi.

● **OBČINSKI ODBOR LEVEGA CENTRA V AOSTI?** Občinski svetovalec, pristaja socialistične, socialno demokratske in krščanske demokratske stranke, so predložili občinskemu tajniku mesta Aoste izjavo o nezapuščeni sedanemu občinskemu odboru, ki sestoji iz pristavev komunistične stranke in Union Valdôtaine. Stranke levega centra so o tem svojem koraku izdale uradno sporočilo, ki pravi, da so se zdaj odločile za nezapuščeno sedanemu občinskemu odboru v smislu zaključkov, srojetih na delnem kongresu socialistične stranke. Sporočilo pravi nadalje, da pristaja omejenih treh strank računajo, da bodo v kratkem prevzeli občinsko upravo, češ da so to željo jasno izrazili volivci.

● **ALI BODO IMENOVANI NOVI KARDINALI?** Agence France Presse poroča iz Rima, da bo papež Pavel VI po zaključku vesoljskega cerkvenega zbora — ta naj bi se končal 8. decembra — po vsej verjetnosti imenoval nekaj novih kardinalov. Sedanjim državnim tajnikom kardinal Amleto Giovanni Cicognani, ki ima že 83 let, bo prejel ali slej zaradi svoje visoke starosti zamenjan. Svoje mesto je nastopil za časa Janca za XXIII in je nasledil kardinala Domenica Tardinija; sicer je kljub svoj visoki starosti še vedno svež in delaven. Londonski «Observer» je zopet spoznal vest o *nameranimenovanju papeža Pavla VI. Poljski* kardinalu Wyszyńskemu naj bi bil papež izrazil željo, da bi ga poljska vlada povabila na obisk ob obletnici proslave 1000-letnice krščanstva Poljakov. Papež je dovolil zasebno avdiento kardinalu Wyszyńskemu tik pred sprejemom poljskih škofov, ki se udeležujejo koncila. Med svojim obiskom (3. maja) bo papež obiskal tudi romarske cerkev Marije Cestohovske.

● **PAVEL VI IN NJEGOVA PREDHODNIKA.** Na javni seji vesoljskega cerkvenega zbora je papež Pavel VI sporočil, da je odredil, da se izda odlok o apostolatu laikov; nato se je nadaljevalo glasovanje o verski svobodi. Se poprej je papež sporočil, da bo uveden postopek za proglasitev prejšnjih dveh papežev Pija XII in Janca XXIII za svetnika. «Observatore Romano» je poročal, da je na rimski kongregaciji obredov prišlo okoli milijon prošelj, naj se proglasi za svetnika Janca XXIII, medtem ko je število prošelj za Pija XII preseglo 100.000. Vloge prihajajo iz vsega sveta. Postopek za beatizacijo bo trajal, tako domnevajo splošno, tudi 20 do 25 let. Papežovo sporočilo je javnost pravzaprav presenetilo, ker doslej ni bila navada, da bi sam papež dal pobudo za beatifikacijo dveh papežev, svojih predhodnikov.

● **ROMUNSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK O AVSTRIJSKI AMBICIJI.** Gheorghe Maurer, predsednik romunske vlade, je v Schrunsu na Predarlskem, kjer je zaključil svoj obisk Avstriji, izjavil, da je očitna ambicija Avstrije, da posreduje med Zahodom in Vzhodom; v tem pogledu ji želi vsa srečo, tudi Romunija bi rada prispevala k sporazumevanju med narodi. Avstriji so iz drugih izjav romunskega ministrskega predsednika dobili vtis, da je zelo zaskrbljen zaradi položaja v Vietnamu. Zaradi vojne v Vietnamu lahko pride do zapletljivosti, ki utegnejo prizadeti tudi Romunijo. Pri tem bi trpela romunska gospodarska obnova.

● **POLJAKI V SOVJETSKI ZVEZI.** Poljski list «Polityka» je navedel podatke o številu Poljakov, ki živijo v Sovjetski zvezi, in sicer po sovjetskih virih. Okoli 900.000 Poljakov živi v Belorusiji in Ukrajini, v sovjetskih republikah torej, ki mejijo na Poljsko; 118.000 Poljakov živi v Sibiriji okoli Omska in reke Ir-tiša, pa tudi še bolj proti vzhodu.

MEDNARODNA TRGOVINA

Italijanske dobave Jugoslaviji

Delniška družba NECCHI iz Pavie je prodala združskemu podjetju «Bagat» šivalne stroje za industrijsko rabo v vrednosti okrog 36 milijonov lir. Družba BOS — Costruzioni Metalociatrici iz Abiategrassa je dobavila ljubljanski «Agrotehnik» motorne kosilnice in rezalne dele v vrednosti nad 124 mil. lir.

Družba Meccanica Nobili iz Molinelle pri Bologni je podpisala s podjetjem «Agrosnab» iz Skopja pogodbo, po kateri bo podjetju dobavila stroje za okopavanje zemlje v vrednosti nad 100 mil. lir.

Družba SASS iz Turina je sklenila s «Crveno Zastavo» iz Kragujevca pogodbo, po kateri bo izvozila v Kragujevac mehanske stiskalnice v vrednosti nad 161 mil. lir.

SEDOLOVANJE MED SLOVENIJO IN CRNO GORO

Vodstvo železarne v Nikšiću je povabilo strokovnjake zavoda SR Slovenije za produktivnost, da bi preučili organizacijo železarne in dali nasvete za njeno izpopolnitev. Slovenski strokovnjaki so svoje delo začeli že leta 1962 ter izvedli reorganizacijo železarne. Doslej je bila ta pasivna, po izvedbi reorganizacije in izvajanju načel o sobodni proizvodnosti se bo proizvodnja dvignila. Leta 1961 je znašala 262.000 ton, naslednje leto 272.000 ton, leta 1963 339 tisoč 400 ton in leta 1964 400 tisoč ton.

SEDOLOVANJE JUGOSLAVIJA — POLJSKA V AVTOMOBILSKI INDUSTRIJI

Med poljskim združenjem industrije motorjev za avtomobilsko tovarno «Crvena zastava» v Kragujevcu je bil podpisan sporazum o sodelovanju pri proizvodnji avtomobilov tipa «Zastava 1300» in «Zastava 1500» za dobo pet let. V tem času bo «Crvena zastava» dobavila Poljski za 26 milijonov dolarjev vozila in nadomestnih delov, poljske tovarne pa bodo dobavile za 4 milijone dolarjev sestavnih delov za ta vozila.

SESTANEK O ITALIJANSKIH CESTAH V PRAGI

Te dni je bilo v Pragi na pobudo tamkajšnjega italijanskega poslanstva za namivo «srečanje» o graditvi avtocest v Italiji. Udeležili so se ga šteje.

III. CELJSKO OBMOCJE — OBMOCJE TOPLICE

Čeprav je bil načrt drugačen, sem hotel videti ROGAŠKO SLATINO, dočim za ostale kraje s toplicami, ki je Laško, Rimske toplice, Dobrna in prej Medijske toplice, nekoliko dalj pa Čateške toplice, ni bilo in sedaj ne bo časa. Okoli Celja ali blizu njega «mrgoli» toplice vseh vrst in za vse mogoče bolezni. Težko je za vsi mogočimi tem pač vprašanje česa bi se rad posameznik znebil. Eno pa je, da je do sedaj najbolj znana Rogaška Slatina, ki po število v svet vodi milijone steklenic svoje slatinske vode in to v treh izvirih kakovostnih. Z drugimi besedami v Rogaški Slatini imajo slovite vrelce, in sicer Tempel, Styria in Donat, od katerih daje prvi «namizno» vodo, ki zdravi in lajša prebavila, zadnji pa je segret za hujše primere črevesnih bolezni in zaradi katerega so imeli pred vojno povsod po gozdišču okoli zdravilišča postavljene lične lesene prenosne hišice — za vsak slučaj ali potrebo.

Da ne bi preveč opisovali, naj navedem, da je Rogaška Slatina zdravilišče za presnovo organizma za žlezočne, žolčne in ledene bolezni, da je v njej specializirana zdravniška skupina, hidroterapija, dietična kuhinja, moderne zdravniške naprave, da ne govorimo o številnih starih in modernih hotelih, ki prejmejo.

Nekoč, dolgo je tega, sem bil dalj časa v Rogaški Slatini zaradi «lubega krukha», kot bi dejal pesnik Pavel Golja. Zato mi je ta kraj in okolica posebnost, saj sem jo prehodil in spoznal po dolgem in počez. Tja proti vzhodu je Dončka gora nekaj nad tisoč metrov visok hrib, ki se s te strani dviga položno, na drugi strani tja proti Panonski nižini pa pada strmo, kot bi jo nekdo odrezal.

Takrat nas je pot na to goro vodila mimo številnih domačij, prav v času, ko je vrel most. Velikaamera bi bila če ne bi pokusili kapljice, ki so ti jo povsod ponujali in je ne bi poleg tega pohvalili. Ni čudnega zato ni bilo, če so bila ob koncu kolena precej mehka, domišljaja pa bujna. Nič čudnega ni tudi, če sem domačinu, ki me je na vrhu Dončke gore hotel prepričati, da vidiva Blatno jezero in Budimpešto, to prizna, da je res in da res vse to vidim. Mislim pa, da bi mu ta krat priznal tudi, da vidim Tih ocean in Tokio, ki sta bila po mojem v isti smeri.

PESEM VINU V LATINSKIH VERZIH

Še pogled na Boč, tudi goro nad Rogaško Slatino in v mislih na Pečico pod to goro, kjer raste posebna vrsta kapljica in že smo v Smarju pri Jelšah. Tudi Smarj je na Slovenskem več, samo ne vem zakaj so te pri Jelšah, ker bi moralo biti prav obratno. Pa nič zato. Moral sem se ustaviti, ker me je spoznal stari znanec, ki je bil nekoč v tem kraju vodja pevškega zbora, organist, hranišni-

EGS za industrializacijo južne Italije

Oblasti EGS so predložile italijanski vladi načrt, ki naj bi Južni Italiji končno omogočil gospodarsko priklonitev k ostali Evropi. Načrt predvideva istočasno naselitev raznih izpopolnjenosti se podjetij, s čimer bi Južna Italija napravila takoj veliki korak naprej.

Načrt ima v glavnem v mislih naselitev devetih ključnih obratov, ki izdelujejo stroje, kemične izdelke, elektronske opreme, tkanine in pletenine ter razno precizijsko orodje. Okoli teh devetih osrednjih podjetij naj bi se naselilo 30 pomožnih obratov, ki bodo dobavitelji in kupci ključnih industrij. Celotni strošek načrta je preračunan na sto milijard lir, ki bi prisile v dobro južnotalijanskima pokrajinama Bari in Taranto. Vse nove tovarne naj bi zgradili v štirih letih. Upajo, da bi to vplivalo kot začeta pobuda, kateri bi kmalu sledila druga podjetja po svobodni lastni pobudi. Od redkih petrolejskih čistilnic in jeklarn, ki obratujejo sedaj v Južni Italiji, je do sedaj prišlo le malo podjetov za nadaljnjo industrializacijo. (n)

pomorstvo

Poljska kupila dve ladji v Trstu

V Trstu je bila podpisana pogodba o nakupu dveh tovornih ladij «Bulk-carrier» za prevoz razsutega tovora z nosilnostjo 24.000 ton, za poljsko trgovsko mornarico. Pogodbo z Združenimi jadranskimi ladjedelnicami — CRDA so podpisali predstavniki poljskega podjetja «Morska Importowo - Exportowa Centromer» iz Varšave. Gre za ladji «Ziemia Szczeńska» in «Ziemia Subaska». Prva je bila že splovljena, druga pa postavljena na gradlji junija 1965. Skupno gre za 4 ladje istega tipa, ki jih gradijo CRDA za prodajo.

LADJE SPLOŠNE PLOVBE

Motorna ladja «Bled» je odplula 23. novembra iz Abidjana proti Benetkam, Kopru in Reki. «Bočna» se je 24. novembra zadržala na Reki, od koder je nadaljevala plovo proti Pločam in zahodnoafriškim lukam. «Bohinj» je zadržana v Lagosu. Apapi. «Bovec» je zapustila 20. nov. Neapelj, namenjena proti Valenciji in zahodnoafriškim pristaniščem. «Dubrovnik» pluje proti Pločam, kamor dospše 26. novembra. «Pohorje» pluje proti Catani, kjer se bo zadržala 2. decembra, nato pa odplula proti Jadranu. «Ljubljana»

«RAD SE VRAČAM NA ŠTAJERSKO»

Ko so se začeli oglašati klopotci

Jo lahko več tisoč pacientov in gostov hkrati.

Malo delj od Rogaške Slatine je znamenita steklarina, kjer izdelujejo umetniške izdelke iz brušenega stekla, ki so znani po svetu.

Ko sem že govoril o toplicah, naj še povem, da je LAŠKO za revmatične bolezni in ishias, DOBRNA za ženske bolezni, bolezni srca, obtočil in obnovo in za nekatera lažja živčna obolenja, ČATEŠKE TOPLICE pa so v bistvu za iste bolezni kot Laško z vodo do 58%, ki ogreva tudi zimsko rastlinjake. Vendar Čateške toplice tu le omejenj zaradi povezave z drugimi zdravilišči, čeprav se do njih lažje pride po drugi poti kot preko Celja.

POGLEDO DO TIHEGA OCEANA IN TOKIA

Nekoč, dolgo je tega, sem bil dalj časa v Rogaški Slatini zaradi «lubega krukha», kot bi dejal pesnik Pavel Golja. Zato mi je ta kraj in okolica posebnost, saj sem jo prehodil in spoznal po dolgem in počez. Tja proti vzhodu je Dončka gora nekaj nad tisoč metrov visok hrib, ki se s te strani dviga položno, na drugi strani tja proti Panonski nižini pa pada strmo, kot bi jo nekdo odrezal.

Takrat nas je pot na to goro vodila mimo številnih domačij, prav v času, ko je vrel most. Velikaamera bi bila če ne bi pokusili kapljice, ki so ti jo povsod ponujali in je ne bi poleg tega pohvalili. Ni čudnega zato ni bilo, če so bila ob koncu kolena precej mehka, domišljaja pa bujna. Nič čudnega ni tudi, če sem domačinu, ki me je na vrhu Dončke gore hotel prepričati, da vidiva Blatno jezero in Budimpešto, to prizna, da je res in da res vse to vidim. Mislim pa, da bi mu ta krat priznal tudi, da vidim Tih ocean in Tokio, ki sta bila po mojem v isti smeri.

Še pogled na Boč, tudi goro nad Rogaško Slatino in v mislih na Pečico pod to goro, kjer raste posebna vrsta kapljica in že smo v Smarju pri Jelšah. Tudi Smarj je na Slovenskem več, samo ne vem zakaj so te pri Jelšah, ker bi moralo biti prav obratno. Pa nič zato. Moral sem se ustaviti, ker me je spoznal stari znanec, ki je bil nekoč v tem kraju vodja pevškega zbora, organist, hranišni-

Les in celuloza v evropski trgovini

Avstrijske žage zahtevajo izvozne nagrade

Avstrijski trgovinski minister proučuje sedaj predlog avstrijske žagarske industrije, da se vključi tudi izvoz rezanega lesa med izvozne nagrade, ki jih prejmejo žage druge veje avstrijske industrije. Izvozniki bi v nagrado povrnili prometni davek v iznosu od 2,6 do 2,7 odstotka vrednosti izvoza rezanega lesa nekaj nad 27 mil. kubičnih metrov, bi avstrijski fiskus s tem izgubil na dohodkih okoli 72 mil. šilingov.

Kot razlog za uresničenje teh želja opozarja žagarska industrija predvsem na močno nadeževanje izvoza rezanega lesa od leta 1960 dalje. Medtem ko se je skupni uvoz držav odjemal povečal in so švedska, sovjetska zveza, češkoslovaška in Poljska lahko povečale izvoz svojega lesa je avstrijski izvoz od leta 1960 v višini 3,35 mil. kubičnih metrov nazadoval na

273 mil. kubičnih metrov v letu 1964. Izvozna povračila pa bi konkurenčno sposobnost na izvoznih tržiščih okrepila.

Žagarska industrija opozarja dalje, da so od leta 1952 dalje zopet številni polizdelki in surovine deležni izvoznih nagrad, med temi na primer tudi *drva za kurjavo*, ne pa rezani les.

Avstrijska žagarska industrija se nadalje ukvarja s preiskavo strukture stroške, ki jo vršijo glede na sestavek evropske gospodarske komisije za les, ki bo v Zenevi jeseni 1966 glede integracije lesnega gospodarstva, to se pravi glede povezave vseh faz lesnega gospodarstva od gozdarstva do končne proizvodnje. V Avstriji bodo najprej ugotovili, v kateri meri so žagarski obrati združeni z drugimi obrati lesnega gospodarstva ali s področji drugih strok, na primer gostinstev, prevoznih podjetij ali trgovinskih podjetij.

S tem bodo tudi dobili jasno sliko o resničnem izkoriščanju zmogljivosti avstrijskih žag. V tej smeri gre Avstrija svojo posebno pot, kajti druge članice Evropske gospodarske komisije niso zadevno napravile še nobenih korakov. Zadevno poročilo bodo kot upajo lahko predložili do poletja 1966. (n)

Manj avstrijskega lesa za Madžarsko

Izvoz avstrijske rezane jelovine na Madžarsko stalno upada. Medtem ko je Avstrija v prvih treh četrtletjih 1964 dobavila Madžarski še 16.250 kub. metrov, so te dobave v istem obdobju tekočega leta padle na 13.400 kub. metrov. V avstrijsko-madžarski trgovinski pogodbi predvideni kontingent rezane jelovine od 45.000 kub. metrov torej tudi letos se dašč ne bo izkoriščen. Podobno je z jamskim lesom.

Vzrok nazadovanja je konkurenca sovjetskega lesa na Madžarskem; tako da ima zdaj Madžarska toliko lesa na voljo, da lahko nastopa kot izvoznica lesa. Značilno za razvoj je, da rovi trgovinskih dogovorov z Avstrijo predvideva tudi dobavo madžarske hlodovine. (n)

Evropske tovarne celuloze v stiski

Evropsko celulozno industrijo zajema vedno večja prodajna kriza. Sedaj je ta kriza zajela tudi Avstrijo; prvi znaki so se pojavili že v poznem poletju, zdaj pa se je ta razvoj še ojačal. Izvozne cene so v teh mesecih nazadovale za 5 do 7 odst. Že v prvi polovici tekočega

sti. Kdo bi se ob tem ne ustavil in ne bi položil šopek poljskih cvetic na njihove grobove.

«KISELA ŽUPA»

Potem nas pelje cesta skozi sotesko proti Slovenski Bistrici. Tu se obvezno ustavimo, čeprav brez kakršnihkoli nagibov, da bi obudovali kake zgodovinske ali umetniške ostanke, temveč zaradi neklih «folklornih» posebnosti, v prvi vrsti zaradi znamenite «kisele župe», ki tod nadomešča drugod znane golaše ali tržaške tripe. Te «župe» ne bi opisoval, temveč bi le vsakomur, ki hodi tod okoli, priporočil, da se osebno seznanji s njo. Pri tem ne sme pozabiti — če ni šofer ali če ne vodi — na čašo ali več silvanca, ritoznojčana in podobnega, ker se bo lahko prepričal, da bu-teljke teh vin ne nosijo zama-zlath značk, ki so si jih nabrale v najhujši mednarodni vinski tekmi. (Se nadaljuje)

— Zj —

ZERI-AL

- VIA SETTEFONTANE, 62

RAZPRODAJAMO

Rabljeno pohištvo

V ODLIČNEM STANJU, KI SMO GA PREJELI ZA ZAMENJAVO Z NOVIM POHISTVOM

POPOLNE kuhinje po 10.000 lir

KUPCEM SO SE NA RAZPOLAGO

SPALNICE, JEDILNICE, DNEVNE SOBE, SPREJEMNICE, RAZNE SOBICE

POSTELNE KOVINSKE MREŽE — ZIMNICE IN DRUGO

IZKORISTITE TO IZREDNO PRILOŽNOST

URNIK :
ob delavnikih od 8. do 16. ure
ob nedeljah od 9.30 do 13. ure

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S.P.A. - D.D.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 • VPLAČANIH LIR 180.000.000

TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10

TELEFON ST. 38-101, 38-045 BRZOJAVNI NASLOV BANKRED

Ali bodo zaposlili tudi naše ljudi?

Petrolejska družba SIOT bi morala dati prednost razlaščenemu

V »Gospodarstvu« z dne 5. novembra smo navedli mnenje sodelavca londonskega »Financial Timesa« g. Petra Tumiatija o pomenu graditve naftovodov TAL (iz Trsta na Bavarsko), ki ga je napisal v tehniku »Europo«. Tumiatij je v bistvu ugotovil, da kar smo v našem listu zapisali že ob prvih vesteh o nameravani graditvi naftovoda. Tumiatij je povsem realistično prikazal vso zaščito in njegov članek je izvenel v svarilo Tržačanom, naj se ne vdajajo utvaram glede pomena rafinovoda za tržaško gospodarstvo. Naši pomisleki so bili toliko tehtnejši, ker je bilo jasno, da bo naftovod pobral lep kos naše zemlje za razmeroma majhno odškodnino in da se bo precejšnje število trdnih kmetov moralo potem pridružiti množicam tržaškega proletariata. Prejeta odškodnina za zemljo nač naloge poide, ne da bi lastniku ostalo kaj trajnega.

Danes bi se radi malo pomudili pri Tumiatijevih ugotovitvah, da bo naftovod na vsem italijanskem ozemlju (do avstrijske meje) zaslužil nič več kakor 125 ljudi. (Glede zaslužka, ki si ga tržaške ladjedelnice obeta, od popravil petrolejskih ladij, je namreč pisec zelo skeptičen in opozarja na konkurenco drugih ladjedelnic.) V zvezi s to ugotovitvijo, da bo naftovod okoli naftovoda zaposlenih ne-ko 125 ljudi, si dovolimo postaviti upravnemu svetu družbe, da SIOT vrne *vsaj toliko naših ljudi* — izobražencev, strokovnih in nestrokovnih delavcev — nameravane namestitvi. To naše vprašanje je toliko bolj u- mestno prav glede ra, to da bo razlastitev rodovitne zemlje za graditev petrolejskih rezervorjev v Dolini spravila ob kruh mnogo naših ljudi. Povsem na- ravno bi torej bilo, da bi *prav ti ljudje imeli prednost pri namestitvi delovne sile pri družbi SIOT*. Dela ne bodo iskali samo ti ljudje. Mi imamo mnogo izobražencev, ki nimajo stalne za- poslitve ali pa morajo iskati za- služek izven Trsta daleč po svetu. Imamo dovolj izobraže- rev za upravno delo, pa tudi ke- mičarje.

Prinorčamo konzorciju za razlaščenje — prav tako seveda tudi odboru — naj bi ob po- gojenih za ustanovitve družbe SIOT načeli tudi to vprašanje.

Nemški listi o gradnji tržaškega naftovoda

Zahodnonemški listi navajajo nekaj podrobnosti v zvezi z gradnjo naftovoda TAL (iz Trsta v Ingolstadt). Družbe za speljavo črpalnice naftovoda (TAL) v Nemčiji čepajo nafto, da bodo tudi v teh de- želah v najkrajšem času podelili dovoljenja za gradnjo, da bi bi- lo s tem omogočena polozitev cevovoda Trst-Ingolstadt v pred- videhem času. Dvajat petro- lejskih družb, ki se udeležene pri načrtu bo vložilo za izvedbo načrta skupno 100 milijard in 750 milijonov lir.

Kot smo že pristojna ita- lijska ministrstva že izdala a gradbeno in obratno dovoljenje za italijanski del TALa (družbi SIOT). Zaveda koncesija obse- ga gradnjo petrolejske prista- nišča v Trstu, napravu tankov- skih skladišč v Trstu kot tudi polozitev 145 km dolgega cevo- voda do avstrijske meje pri Timauu. V Miljskem zalivu so kot pripravišalna dela izvršili obširna izkopavanja, da bo v bodoče omogočeno pristajanje tankerjev od več kot 100.000 ton. Razen tega že tudi gradijo

Po poročilu o položaju na na- dem trgu s trdnimi gorivi, naj da- nes spregovorimo o tekočem go- rivu, kakor gorilnem olju (*nafti*), *plinskem olju in kerozenu*. V resnici tekoča goriva čeda- lje bolj izpodirajo drva in pre- mog, posebno velja to v tistih mestnih predelih, kjer nenehno zidajo nove stanovanjske stavbe. V novih stanovanjih sploh ne pridejo več v poštev tradicio- nalne peči na premog in drva, ampak ima vsako sodobno sta- novanje vgrajeno centralno kur- javo. Pri centralni kurjavi ni več treba izgubljati dragocene- časa za nakladanje kuriva (da- nes je čas res zlato), ampak za- dostuje, da zavrtiš okroglo za- klopklo in še to le če hočeš iz- ključiti ali pa samo omejiti se- grevanje.

Toda centralne kurjave si vsakdo ne more privoščiti, ka- kor ne novega stanovanja. V starih stanovanjih si mnogi po- magajo z grelci, ki jih vedajo na običajno peč na premog, a tudi to stane lepe denarce, de- nimo 200.000 do 300.000 lir.

KAKO PA JE S CENO TEKOCIH GORIV?

Gorilno olje (*nafta*) stane o- kol 26 lir za liter, kupujemo pa ga navadno v 20 litrskih poso- dah. V mislih imamo seveda prodajo na drobno, in sicer naj- boljše gorilnega olja — *nafti* — *razredčenega*, kateri se u- porablja v prvi vrsti za segreva- nje stanovanj. Mnogi ga kupuje- jo v velikih količinah, kar na- cistera. V tem primeru je cena znatno nižja. Tako stane liter na- fte pri količini 0,5 tone 22 lir, pri 1 tona 21 lir, pri poltru- jih toni 20,50, pri 2 do 7 tonah 19,25, a pri 7 in več tonah tudi 17,95 lire.

V prodaji sta še nafta sred- nje in slabše kakovosti. *Kako- vost je odvisna od gostote naft- e: čim bolj je gosta, tem slabša*

Nove olajšave za potovanje v Jugoslavijo

Od 22. novembra veljajo za potnike, namenjene v Jugosla- vijo, nove olajšave pri nabavi vizuma na potni list. Odslej bo- do jugoslovanske konzularne oblasti izdajale samo dva tipa vizuma, in sicer za enkratno potovanje in za večkratno po- tovanje; ostanje seveda v ve- ljavi vizumov za enkratni, oziro- ma dvokratni tranzit. Po vsem tem ne bo več takimi enovizum- turističnih vizumov.

Za enkratno potovanje stane vizum 625 lir (v Italiji), za več- kratno, to je neomejeno števi- lo potovanj pa 1250 lir. Potnik lahko izkoristi vizum v šestih mesecih, ostane pa lahko v Ju- goslaviji 90 dni, to je tri me- sece. (Tranzitni vizum stane, kakor doslej, 625 lir, dvokratni pa 1250). Vizum za kolektivni potovanja (na kolektivni potni list) stane zdaj 1875 lir. V ve- ljuvost ostane še vedno olajšava, ki omogoča, da si potnik kar na meji preskrbi takimi enovizum- »prostitutec«, in to na podla- ži veljavnega potnega lista. 3 to potnostno ostanje potnik lahko v Jugoslaviji tri dni (ne- večkrat dan izdaje).

V času od 1. oktobra do 31. marca si lahko potnik preskr- bi vizum za enkratno potova- nje kar na meji. Za potnike iz nekaterih držav, s katerimi ima Jugoslavija posebni zave- dni dogovor, pa velja ta olajša- va vse leto.

Olajšave, ki smo jih navedli, veljajo načelno za vse države. Drugo je vprašanje *odprave vi- zuma med Italijo in Jugosla- vijo*, ki je bilo za časa obiska predsednika Mora v Beogradu načelno še sklenjena. Predstav- niki obeh držav se morajo o tej zadevi še podrobno dogovoriti, nato bo odprava vizuma na po- tne liste med Italijo in Jugosla- vijo dokončno uveljavljena.

PULJSKA TOVARNA IZVAJA V AMERIKO
Puljska tovarna pletenin »A- rena« se je pogodila z nekim izvozim podjetjem za dobavo pletenin v vrednosti enega mi- lijona dolarjev. Tovarna že iz- vaja svoje izdelke v Druženje ameriške države, Kanado, Bel- gijo, Avstralijo, Sovjetsko zvezo in Čekoslovansko.

Financiranje stanovanjske gradnje na novi osnovi

Koper, novembra. Financira- nje jugoslovanske gradnje sta- novanj je slonelo doslej na sredstvih občinskih stanovanjs- kih skladov, v katere so vpla- čevali vsi zaposleni obvezno 4 odstotke od zaslužka. Tako zbra- ni sredstva so nato razdeljevali skladi v obliki kreditov podjet- jem, ustanovam, zavodom itd. ter tudi zasebnikom.

Z letosnjim 31. decembrom se skladi *ukinejo* in njihova sred- stva prenesejo namensko v ko- munalne banke, za operativno pa za ustanove *posebna podjet- ja*. Podjetja pa ne bodo več obvezna zbrana sredstva od- stopati banki, marveč jih bodo lahko izkoristila neposredno sama za lastne stanovanjske potrebe. Vendar sme ustanoviti lastno gradbeno ustanovo le podjetje, ki razpolaga z vsaj 500 stanovanji. Za občine Ko- per, Izola in Piran se predlaga ustanovitve skupnega podjetja, odvisno pa bo to od sklopov občinskih skupščin.

V *koprski občini* bo odvele starovanjski sklad komunal- ni banki sredstev za okoli pet mi- ljard in pol din, ki pa so ra- zen 300 milijonov din že izr- čpana v dodeljenih kreditih.

NEKAJ ZA NAŠE GOSPODINJE

Moderne peči na nafto, kerozen in premog

je in seveda cenejša. Tako upo- rabljajo predvsem za segrevanje večjih obratov.

ZELO PRILJUBLJENE SO PEČI NA KEROZEN

Tisti, ki si centralne kurjave ne morejo privoščiti, si lahko pomagajo drugače, ne da bi jim bilo treba mučiti se s preklada- nje premoga ali drv. Pa tudi sicer niso kdovekoliko na slab- ših lastnostih tudi nekatere sla- be, med temi zlasti to, da se zrak v stanovanju suši in posta- ja nezdrav. V mislih imamo ne- štete vrste italijanskih in uvo- ženih peči na kerozen.

Pred leti so govorili o keroze- nu samo kot o pogonskem sred- stvu za reaktivna letala. Dana- se se to gorivo uveljavlja tudi pri ogrevanju in počasi, toda neizprosnost izpodirja premog in ostala trda goriva.

KAJ JE PRAVZAPRAV KEROZEN?

To ni nič drugega kot do do- ločene mere rafiniran petrolej. Kerozen je razmeroma poceni, ker so že pred leti znižali proiz- vodni davek nanj; liter keroze- na stane nekoliko 50 do 55 lir v prodaji na drobno, pone- kog celo manj. Kupujemo ga v 15 do 20, pa tudi 50 litrskih po- sodah.

Ker je kerozen ekonomičen, je razumljivo, da se peči na ke- rozen dobro prodajajo. Gre za- lasti za peči italijanske in zahod- nonemške izdelave. Pravijo, da po nemške nekoliko boljše in si- cer za nižje temperature, kot so tiste, katerih smo navajeni

Jugoslovanski ribiči na Atlantskem oceanu

»Jugoatlantik I« - Načrti kombinata »Delamaris«

V puljski ladjedelnici »Ulja- nik« so splovili prvi jugoslov- ski tunolovci za lov na Atlanti- skem oceanu, ki je dobil ime »Jugoatlantik I« in pripada po- slovnemu združenju enakega i- mena s sedežem v Pulju; na- slednja dva tunolovca pa bosta tudi že kmalu splovljena in vsi trije bodo prihodnje leto odšli na lov v lovišča med Afriko in Južno Ameriko. Do leta 1972 ima združenje v načrtu zgradi- tev skupno 11 tunolovcev. Z u- lovom na Atlantiku upajo po- kriti že 1967 vso količino tunov, katere mora zdaj jugoslovanska ribja predelovalna industrija u- važati in plačati vsako leto za- ne od 6 do 7 tisoč dolarjev. Mimo tega jo obremenjuje tudi uvoz bele pločevine za konzerve, katere v Jugoslaviji še ne izde- lujejo. Do leta 1972 bi pa zna- šal ulov že toliko, da bi moglo tovarne obratovati s polno zmog- ljivostjo, medtem ko obratuje- ju zdaj komaj s polovico. Pro- izvodi gredo večinoma v izvoz, razloček med devizami za uvoz rib in pločevine pa ni zadovo- ljujoč.

Poleg tunolovcev bo združe- nje, v katerem je tudi izolski kombinat »Delamaris«, zgradilo dve ladij hladilnika, ki bosta prevzemale ribe od ribičev in jih prepelely v hladilnice do- mačih industrijskih obratov. Za kritje stroškov lova bodo del- jivi.

TUJSKI TURIZEM V AV- STRIJI NAPREDUJE. V letoš- njem avgustu so zabeležili v Av- striji 2.032.233 turistov, od tega 1.565.007 tujcev. Iz prejšnjega meseca jih je ostalo v avgustu 364.244, med temi je bilo 281.896 tujcev. Nočitev so zabeležili 16 mil. 548.713, in sicer 12.566.648 s strani inozemcev; v primerja- vi z julijem se je število vseh nočitev povečalo za 1,2 odst. tujskih nočitev pa za 2,6 odst. Po narodnosti so zabeležili na- slednje število nočitev: 10 mil. 200.629 Nemcev (2,7 odst. več kot pri lanskem avgustu), 529.549 Nizozemcev (2,7 odst. več), 487 tisoč 234 Angležev (4 odst. več), 394.619 Francozov (6,7 odstotkov manj), 178.985 Američanov (16,7 odst. več), 127.028 Švicarjev (1,2 odst. več), 110.223 Italijanov (2 odst. več). Število nočitev tu- jih turistov se je v sezoni 1963-64 povečalo za 380 odst. v pri- merjavi z nočitvami v sezoni 1929-30; delež tujskih nočitev pri celotnem številu nočitev pa se je v tem razdobju dvignil od 43 na 68,1 odst.

V ITALIJI VEČ TURISTOV KOT LANI. Od januarja do kon- ca avgusta letos se je gibanje turistov v Italiji nekoliko pove- čalo v primerjavi z istim razd- objem lanskega leta. Tako se je dotok v gostinske opreave po- čel za 1,8 odst., a število noči- tev za 2,9 odst.; število prijav- tujih turistov v gostinskih obra- tih je naraslo za 6,9 odst. no- čitev pa za 8,1 odst.

Turizem

V ČRNEM VRHU. Turistično društvo v Črnem vrhu je prid- obilo za potrebe turizma 14 no- vih zasebnih sob, tako da je se- danj v tem kraju letoviščarjem pripriločnostim gostom na vo- ljo že 42 ležišč. Za oddajanje za- sebnih sob so zasebniki v letoš- nji sezoni prejeli več kot 1,2 mi- lijona dinarjev. Turistično dru- štvo bo med mizo uredilo tudi parkirni prostor za avtomobile.

da bi zgradila hišo (67 odst. odgovorov);

da bi zadetek naložila v hra- nilnico (52 odst.);

da bi kupila zemljiško hipo- teko (21 odst.);

da bi si nabavila avtomobil (16 odst.);

da bi šla na potovanje po svetu (13 odst.);

da bi se dalje izobraževala (10 odst.);

da bi opustila vsako delo (5 odst.);

Kaj pa z vidika razmnostive nemškega naroda?

Le malo jih je, ki si ne bi želeli naraščaja. Pravzaprav je to pri vseh neogibna postavka, toda večina je le za nekaj o- trok, dva, največ tri, ne več; pa tudi te šele potem, ko je gnezdo spletno, med popoln, družinske razmere urejere in zagotovljen brezkrben obstoj.

Razen ljubelega doma, nara- ščaja in življenjske ravnji, ki naj omogoča življenje celote brez skrbi in ne da bi se mo- rala oba zakonca ubijati v tem delu, pa sanjajo mladi nemški ljudje o avtomobilu, pa še o široki, več ali manj iz- ključni dejavnosti zene v čim- bolj mehaniziranem gospodinj- stvu.

Vse to naj omogoči ne samo

zaradi umazanje, so začele to- varne izdelovati trdno grajene peči, pri katerih je mogoče ko- likor toliko omejiti umazanje in zgubo časa za nadevanje ku- riva. V zelo dobri peči na pre- mog se ohrani plamen s koksom do 50 ur, a z antracitom (ki je seveda dražji) celo do 100 ur kar nepretrgoma. Povprečno peč lahko nadevlejš le zjutraj in zve- čer, a podnevi le uravnava izo- grevanje. Tudi najbolj zaposlena gospodinja more to opraviti brez posebnih težav.

Današnje peči na premog so okusne, zunanosti; prevlečene so z najfinjšimi barvami in la- ki ter celo poslikane. Cena take peči je odvisna od njene veli- kosti in pa od kakovosti mate- rila.

Pri nas so v prodaji pretežno italijanske in spet zahodnonem- ške peči. Razlika med njimi je v bistvu taka kot pri pečeh na kerozen. Italijanske so grajene deloma iz pločevine, deloma pa iz litega železa in stanejo 14.000 do 40.000 lir. Nemške so graje- ne skoro izključno iz litega že- leza, zato se jim tudi cena po- vzpne do približno 60.000 lir.

PEČI NA PREMOG IN ELEKTRIKO

Zanimivost predstavljajo peči na premog in elektriko. Gre za posebne vrste peči, ki jo lahko normalno nadevujemo s premo- gom, zlasti kadar imamo hušji mraz. Ako pa temperatura ni kdovekako nizka, lahko peč po- vezemo z električnim tokom in grela bo pač tako kakor vse ostale pečice na elektriko.

Najbolj moderne peči — ve- čje in bolj dovršene — imajo vgraj- ene še avtomatično napravo za uravnavanje toplote. Stanejo ne- kaj izpod 100.000 lir.

(Podatke o uporabi peči na kerozen in premog smo zbrali v trgovini Kerže, ki se ji za to zahvaljujemo).

Ker se ljudje otepaajo premoga

Manzano - domovina stola

20.000 stolov na dan - Izreden razvoj industrije pohištva v Furlaniji

V vzhodnem delu Furlanije proizvedejo vsako leto 84 odst. vseh stolov, izdelanih v Italiji. Vskad pa na jih iz malega pre- dela vzhodne Furlanije pošljejo v notranjost Italije 20.000.

Le kam gredo vsi tile stoli? Spričo tolikšnih pošiljk bo no- tranji trg gotovo do skrajnosti zalozen s stoli... In vendar ni tako. Treba je vedeti da po- vprečni Italijan v enem samem dnevu sede na 9 do 12 različnih stolov, tako npr. doma v kavar- ni, pisarni, kinematografu, ka- kalcini avtobusne oziroma želez- niške postaje itd. Število 20.000 se torej ne sliši več tako pre- tirano, kajti povprečno letno potrošnjo stolov na posamez- nega prebivalca moramo pomno- žiti z 9 ali 10. Potemtakem je razumljivo, da je povpraševanje po stoli pravzaprav neusah- ljivo.

Kje pa tiči bistveni činitelj za bogate kupčije s stoli? V rit- mu gradbene dejavnosti, ki je

kljub hudi krizi gradbene stro- ke pač vse bolj nagel. Vsi no- vzgrajani stanovanjski in dru- gi prostori potrebujejo stole, na- tudi ne stare ali modno zasta- rele, ampak sodobne elegantne in funkcionalne.

V trikotniku, ki zajema pod- ročje med občinami Kraljev Man- zana, San Giovanni al Natso- ne (Stivana ob Nadiži) in Corna di Rosazzo — med Vidmom in Gorico — je takorekč domovi- na dobrskega dela italijanskih stolov. Tamkaj je bilo 1945, le- ta samo 17 malih tovarn sto- lov. V 20 letih pa je zrastle iz- tal nadaljnjih 200 tovarn, med katerimi je nekaj velikih in prav sodobno opremljenih. V njih je zaposlenih približno 4000 oseb, pretežno žensk. Na ond- nem, kot tudi na okoliških pod- ročjih sploh ne poznajo brez- poselnosti, saj tovarne obratuje- jo v polnem ritmu in vselej je čutiti potrebo po sveži delovni sili.

Kakor smo dejali, so pri iz- delovanju stolov zaposlena pred- vsem dekleta. Ta so v duhu so- dobnosti zapustila trdo delo na poljih in v hlevu in se raje za- poslila v tovarnah (kjer je za- služek večji, pa tudi delo je tam lažje. Na delo se vozijo s skuterji, zvečijo ameriški gu- mi, zanimajo se za modo in politiko in so samostojne.

V sleherni hiši izdelujejo stole

Furlani ne izdelujejo stolov le v tovarnah, ampak tudi doma. Posamezni ciani družine (ali pa kar vsa družina) se poleg obič- ajnega dela bavijo ne sicer s pravačim izdelovanjem ogradi- za stole, temveč z opletanjem stolov.

Skoraj 100 let je tega, kar se je skupina malih obrtnikov iz Mariana del Friuli priselila na področje Manzana in s seboj prinesla tradicijo opletanja sto- lov s posušeni in primerno pripravljenimi močvirskimi tra- vami. Sploščka je bilo delo trdo in kaj malo donosno. Toda Fur- lani so poznali zaradi svoje vztrajnosti in delavnosti. Po ve- likem trudu je njihovo prizade- vanje le rodilo sadove. V Man- zanu in mejnih krajih se je šte- vilo obrtnikov in delavcev jelo večati spriču naraščajočega po- vpraševanja po njihovih stoli- lah na italijanskem trgu. Nastale so prve. sploščka majhne in sla- bo opremljene, kasneje pa že bolj izpopolnjene tovarne stolov.

Kaže torej, da se je opleta- nje stolov polagoma porazgubi- lo in Furlani so se raje posve- tilo izdelavi ogradij. Tehnični napredek je potemtakem na eni strani okdoval dotedanjo vi- soko tradicijo opletanja stolov. Današnje zelo mnogo naročil iz- tu- line in kaže, da se bo število 20.000 stolov na dan v prihod- nosti še povečalo. Stara ženi- ca, ki še kljubujejo opleta sto- la, pa bo morala kmalu vdano priznati zmago stroja nad ro- čnim delom. Opleteni stoli bodo le še predmet zanimanja lju- bi- teljev starnim.

(Prosto po »Julia Gens«)

Podjetniki, ki so postali že pravi industrijski so se v zad- njem času pričeli zavedati, da opleteni stoli zelo ugajajo lju- dem, a da tudi najbolj moder- ni tovarniški stroji ne morejo nadomestiti vajenih rok stare ženice. Opleten stol, preprost in

SKORAJ 40.000 ITALIJANOV V ZAH. NEMČIJI. Konec sep- tembra je bilo zaposlenih v Za- hodni Nemčiji 1.216.700 tujcev ali 5,5 odst. vse tamkajšnje za- poslene delovne sile. Največ je bilo Italijanov, in sicer 372.400 (30,6 odst. vseh inozemcev), sle- dijo so im Grki (187.100, 15,4 odst.), Španci (182.000, 15 odst.), Turki (132.700, 10,9 odst.) in Portugalci (14.000, 1,2 odst.) V primerjavi s istim razdobjem lanskega leta se je septembra letos število tuje delovne sile v Zahodni Nemčiji povečalo za 231.000, število Italijanov pa za 76.300. Med žensko delovno silo iz tujtije so zabeležili 283.500 Italijank, kar predstavlja 23,3 odst. vse tuje delovne sile.

V ZDA SE BO IZSELILO 80 TISOČ ITALIJANOV. Urad za priseljevanje v ZDA meni, da se bo v prihodnjih 3 letih prese- lilo iz Italije v ZDA kakih 80 tisoč Italijanov. To bo omogo- čilo novi ameriški zakon o prise- ljencih. Pri preseljevanju bo si- v glavnem za združenje družin- skih članov.

V ITALIJI 40 Odsto NEKVA- LIFICIRANE DELOVNE SILE. Med številnimi težavami, ki jih srečujejo italijanski strokovnja- ki za gospodarsko načrtovanje, zavzame važno mesto vprašanje kvalificirane delovne sile, in si- cer sedanj višoki delež, in 40 odst. — nekvalificiranega ose- bja pri celotnem obsegu delav- zvez je značilna ugotovitev, da je v lanskem letu od skupnega povprečnega števila 312.000 brez- poselnih samo 9,3 odst. teh je imelo diplomu, višjo od srednje- šolsko (univerzitetno itd.); 13,6 odst. je imelo srednješolsko di- plomo, 51,7 odst. jih je dovršilo samo osnovno šolo, a kar 25,4 odst. je bilo takih, ki niso ime- li nobene diplome ali bili ne- pismeni. V drugih besedah, na 100 oseb, ki so lani iskale prvo zaposlitev, jih je 35 razpolagalo z diplomu, višjo od srednješol- sko; 26 z diplomu nižje srednje šole in 39 ni imelo nobene di- plome oziroma so dovršile le razrede osnovne šole. Iz vsega tega izhaja, da je bilo lanske- leto v celotnem državnem pro- izvodnem ogrožju kar 40 odst. nekvalificiranih delovnih moči.

TEKSTIL - KONFEKCIJA — PRODAJNI SERVIS

Modna hiša LJUBLJANA - MARIBOR

10 odst. popusta pri plačilu v tuji valuti

MOBILI MADALOSSO

TRST - TRIESTE, ulica XXX Ottobre vogal ul. Torrebianca, telef. 35-740

Pohištva dnevne sobe oprema za urade - vozički - posteljice

Razstave: Ul. Valdirico, 29 Ul. F. Filzi 7

SLOVENIJA VINO

OBIŠČITE NAŠO STALNO
RAZSTAVO VIN V LJUBLJANI
NA CANKARJEVI UL. 6

CENJENIM
ODJEMALCEM
PRIPOROČAMO
IZBRANA
VINA

SLOVIN
LAŠKI RIZLING
POL PENEČE
BISER SLOVIN
CABERNET

Koteks Tabus

Import-Export

LJUBLJANA, Miklošičeva 5

Jugoslavija

Telex: 31298

Brzjav: KOTO, Ljubljana

Poštni predal: 415

čestita ob priliki 20-letnice
obstoja svojega podjetja
vsem poslovnim prijateljem
k dnevu republike
«29 november»

BEOGRAD, SREMSKA 6 — Pošt. fah 234
Delegacija u TRSTU: Via Cicerone 8
Telefon 29-306

Jugoslovenska izvozna i kreditna banka A. D. centrala

- Vršila sva plačanja u okviru Tršćanskog regionalnog sporazuma preko svoga računa «CONTO AUTONOMO» kod Banca d'Italia u Trstu — Održava korespondentske i kontokorrentske odnose sa svim vodećim italijanskim bankama — Obavlja sve vrste bankarskih i menjačkih poslova.

COMMERCE

Zastopstvo inozemskih tvrdk

LJUBLJANA

TITOVA, 3 - TEL. 312-802

Zastopano renomirane firme, ki oskrbujejo našo kemično, tekstilno, papirno, gradbeno in druge industrije s surovinami, stroji in orodji ter naše kmetijstvo z zaščitnimi sredstvi za rastlinstvo in umetnimi gnojili.

KOLEKTIV

ŽELEZARNE JESENICE

*Čestita ob prazniku
republike vsem
delovnim ljudem
v Jugoslaviji
in izven meja*

Turistični avtobus «AS 3500»,
karoserija «Avtomontaža» Ljubljana;
38-42 sedežev, zračno hlajen Diesel motor 125 KS,
samonoseča karoserija

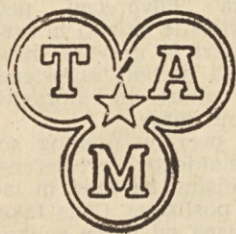
PROIZVODNJA DIESEL VOZIL IN MOTORJEV:

Kamioni «TAM 4500», 4,5 t.
Avtobusi «A 3000 S in T», standardni
in turistični, 32 sedežev.

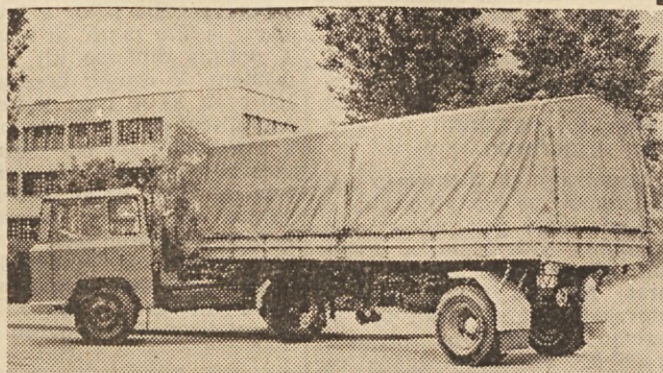
Specialna vozila: prekučniki, kamioni —
hladilniki, gasilska vozila, cisterne
za odvoz fekalij, cisterne za polivanje
ulic, vozila za odvoz smeti.

Kamioni «TAM 2000», 2 t.
4 cilindrski, 6 cilindrski
zračno hlajeni Diesel motorji

Tovarna Avtomobilov Maribor

in motorjev

Novo vozilo TAM: vlačilec «TAM 6500 BVL»,
nosilnost 12 ton; zračno hlajen Diesel motor 125 KS.
Izdelava kabine «Avtomontaža» Ljubljana,
izdelava prikolice «Itas» Kočevje.

REZERVNI DELI ZA VSA VOZILA

Vse informacije daje TAM, prodajalne TAM
ter zastopstva po vseh večjih mestih.

PODJETJE ZA MEDNARODNO TRGOVINO

Intertrade

LJUBLJANA
Titova cesta 1

- Pospeševanje zunanje-trgovinske izmenjave
Posredovanje pri izvoznih in uvoznih poslih
- Posredovanje in organizacija izvoza industrijske
opreme, investicijskih del ter industrijske kooperacije
- Mednarodna trgovina in financiranje
izvozno-uvoznih poslov
- Brokeri za nakup in prodajo plovnih objektov
- Zastopstvo inozemskih tvrdk v Jugoslaviji
in jugoslovanskih podjetij v inozemstvu

Na političnem obzorju

POHOD ZA MIR V VIETNAMU. Tudi v Trstu se je organiziral pripravljalni odbor "pohoda za mir v Vietnamu". V njem so predstavniki mladinskih, kulturnih in političnih organizacij, kakor Društva slovenskih dijakov P. Tomazič, Italijanske socialistične stranke proletarske enotnosti SIUP, Slovenske kulturno gospodarske zveze, Slovenske prosvetne zveze, Vsestranskega združenja partizanov Italije ANPI, Mladinske socialistične federacije itd. Na pobudo 33 univerzitetnih odborov v raznih ameriških mestih bo 27. novembra "pohod na Washington za mir v Vietnamu". Pravi isti dan bo "pohod za mir v Vietnamu" tudi v Trstu; razvil se bo z Garibaldijevega trga po mestnih ulicah do trga Sv. Antona, kjer bodo ob 18. uri nastopili govorniki.

KONGRES TRŽ. FEDERACIJE KOMUNISTIČNE STRANKE. Poseben komite pripravlja kongres tržarske avtonomne federacije PCI, ki bo v Trstu od 18. do 19. decembra. Za sestavo poročila o dejavnosti federacije je bila imenovana posebna komisija treh članov.

GLEDISČE TRŽARSKIH KOMUNISTOV O DELU POKRAJINSKEGA ODBORA. Načelnik komunistične skupine v tržarskem pokrajinskem svetu Mario Colli je kritiziral delovanje pokrajinskega odbora, ki sli na program levega centra, češ, da je dejansko brez pravega stvarnega programa in da je zgolj anti-komunistično. Namesto tega bi se odbor moral bolj zanimati za dejanske gospodarske potrebe pokrajine, zlasti Trsta in njegovega pristanišča. V nevarnosti je ladjedelnica Sv. Marka, zaposlenost upada, Trst je gleda napredka osebnih dohodkov vedno med zadnjimi mesti. Trstu se zaradi izvajanja vladnega programa, ki je veren politiki Nato in Evropske gospodarske skupnosti ter podrejen koristim velikih monopolnih skupin, ne obeta nič dobrega. Svetovalec Colli je smatral za potrebno naglasiti vse to še toliko bolj, ker tržarskemu pokrajinskemu svetu pripravlja imenovanja komisarija.

OSNUTEK DEŽELNEGA PRORACUNA ZA LETO 1966. Deželni odbor je predložil deželni svet v odobritev zakonski osnutek o deželnem proračunu Furlanije-Juljske krajine za leto 1966. Osnutek je sestavljen iz sedmih delov: 1. Deželni svet mora proračun sprejeti najkasneje do 31. decembra, sicer bi se morala dežela zadovoljiti z začasnim proračunom. Osnutek predvideva v celoti 29 milijard 425 milijonov lir: dohodki so se povzeli za 1,840 milijarde lir v prihodnosti, sicer bi se morala dežela zadovoljiti z začasnim proračunom. Osnutek predvideva v celoti 29 milijard 425 milijonov lir: dohodki so se povzeli za 1,840 milijarde lir v prihodnosti, sicer bi se morala dežela zadovoljiti z začasnim proračunom. Osnutek predvideva v celoti 29 milijard 425 milijonov lir: dohodki so se povzeli za 1,840 milijarde lir v prihodnosti, sicer bi se morala dežela zadovoljiti z začasnim proračunom.

KOMISAR PRI POKRAJINSKI UPRAVI? Za meseca julija je moral tržarski pokrajinski svet odložiti razpravo o proračunu za leto 1965, ker ni bila zbrana zadostna večina za odobritev proračuna; število glasov za proračun je bilo enako številu glasov proti njemu. Glasovi so bili razdeljeni takole: za proračun 12 svetovalec, in sicer pristave Krščanske demokracije, socialne demokracije, socialistov in Slovenske skupnosti, proti npr. prav tako 12 glasov, pristave komunistične stranke, liberalcev in neofašistov. Vladni komisar je nato določil rok 25. novembra za dokončno odobritev proračuna. Odbor bi bil moral predložiti med tem tudi proračun za leto 1966. Zaradi roka bo v četrtek, 25. novembra zadnja razprava o proračunu; vendar se med tem ni menjalo razmerje med pristavi politike levega centra in pristavi opozicije. Za to je malo upanja, da bi proračun prodrla o toliko večja verjetnost, da se bo imenoval komisar.

V USTAVNEM SODIŠČU NAJ BODO ZASTOPANE TUDI DEŽELE. V smislu dogovora med predstavnicami vseh avtonomnih dežel v Italiji je tudi deželni odbor za Furlanijo-Juljsko krajino izdelal osnutek za državni zakon, ki naj omogoči imenovanje predstavnikov samoupravnih dežel v ustavno sodišče, ki je najvišji sodni organ v državi. V deželnem svetu se je okoli tega vprašanja razvila živahna razprava, toliko bolj, ker sta bili predloženi dve resoluciji, ena v imenu krščanske demokracije za izglasovanje predloga brez rezerve, medtem ko je komunistična stranka s svojo resolucijo zahtevala, naj se z državnim zakonom izvede sistem samoupravnih dežel z običajnim statutom po vsej državi. Resolucijo svetovalec dr. Šiškovč. Drugi slovenski svetovalec, pristava Slovenske skupnosti, dr. Škerk je zagovarjal zakonski osnutek. Slovenska manjšina in sicer slabe izkušnje z ustavnim sodiščem, ker ni pokazalo nikakršnega razumeva-

vestnik

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZI ŠT. 8-I. - TELEFON ŠT. 37-808

SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

Nove draginjske doklade

Na podlagi zbranih podatkov in preračunavanja je Osrednji zavod za statistiko objavil, da so se življenjski stroški dvignili za eno točko v trimesečju avgust-oktober 1965; to se bo odražalo v draginjski dokladi na področju trgovine, industrije in kmetijstva za obdobje november 1965 — januar 1966.

TRGOVINA

URADNIKI (mesečno)		
Kategorija	Starost	Lir
A		37.388
B	nad 21. 20—21	28.184 24.440
C 1	nad 21. 20—21	20.969 20.150
C 2	19—20 17—18 16—17 pod 16.	19.357 17.771 15.301 14.183 11.700
C 3	nad 21. 20—21	17.771 16.978
C 4	19—20 18—19 17—18 16—17 pod 16.	16.434 15.431 13.039 12.285 9.776

VAJENCJI (mesečno)		
	nad 21. 20—21 19—20 18—19 17—18 16—17 pod 16.	16.003 15.275 14.833 13.897 11.739 11.050 8.901

(DELAJCI (tedensko)		
D 1	nad 20. 18—20 16—18	4.521 4.395 3.891
D 2	nad 20. 18—20 16—18 pod 16.	4.059 3.939 3.462 2.862
D 3	nad 20. 18—20 16—18 pod 16.	3.843 3.538 2.832 2.229
D 4	nad 20. 18—20 16—18 pod 16.	3.606 3.369 2.661 1.851

KRONIKA

Dan republike v Jugoslaviji

Tudi letos sta jugoslovanski generalni konzul Rudi Janhuha in njegova soproga, povabila vidnejše predstavnike politične, gospodarske in kulturne življenja samoupravne dežele Furlanije — Juljske krajine na sprejem ob priliki državne praznika FSR Jugoslavije, in sicer 27. novembra. Državni praznik, ali kakor kratko pravijo «dan republike» je sicer 29. novembra. To je obletnica zasedanja AVNOJ v Jajcu in proglasitve osnovnih načel, na katerih je bila izdelana ustava Zveze republik Jugoslavije, in sicer še v času, ko je sovražna vojska držala v svojih rokah velike predele države. Niti po zmagi nad nacifašizmom se ta dan ne praznuje kot obletnica zmage, temveč kot dan izgradnje države v političnem, kulturnem in gospodarskem pogledu. Zato se ob tej priložnosti izročajo svojemu namenu vsa nova dela, nove javne stavbe, velike gospodarske naprave in prometne pridobitve. Pravzaprav je to, poleg 1. maja, dan pregledovanja izvršenega dela in novih načrtov za gospodarski in kulturni napredek države in njenih državljanov.

PRITISNIL JE MRAZ. Včeraj smo imeli sicer sončno in ne prav mrzlo vreme, vendar se nam je zima to leto zgodaj predstavila z mrazom, burjo, z megom in poledico. V preteklih dneh je namreč temperatura padla v mestu na nekaj stopinj nad ničlo — v nočnih urah se je sukala okoli ničle, saj je bilo ponekod na tleh zmrznilo. V okolici je bilo seveda huje. Dočim je v mestu padlo le nekaj snežnih, je bila okolica lepo zasnežena in temperatura je tamkaj padla do kakih 4 stopinj pod ničlo in še nižje. Sunkuri burje so dosegli že nad 100 km na uro. Gre torej za povsem nepričakovan mraz in sploh ne običajno vreme za ta letni čas. Na Goriškem in v ostalih delih dežele je prav tako snežilo, temperatura se je sukala pod ničlo in pihala je močna burja. Mrzli val je zajel vsa Italijo, od severa do juga, celo najbolj južne kraje, kjer so se pred dnevi kopali v morju. V višinah je zapadel sneg. Ponekod so zabeležili že 8 stopinj pod ničlo, v mestu seveda, kajti v hribovitih in goratih predelih je bilo bolj mrzlo in je zapadlo prav mnogo snega. Neprimerno hujše pa je v Avstriji in drugih

nja ne za manjšino ne za deželno avtonomijo. Predstavniški dežel bi v ustavno sodišče lahko vnesli novega duha, tako da bi sodišče pokazalo več razumevanja za deželno avtonomijo. Odbit je bil predlog komunistov, da bi se ob resoluciji združili. Deželni svet je osnutek sprejel z glasovi krščanske demokracije, socialnih demokratov, socialistov, Slovenske skupnosti (dr. Škerk) in republikancev; proti so glasovali liberalci in neofašisti, vzdržali pa so se pristavi komunistične stranke in socialisti proletarske enotnosti SIUP.

VAJENCJI (tedensko)		
	nad 20. 18—20 16—18 pod 16.	3.459 3.228 2.547 2.007

PREOSNOVA POKOJNIN IN NOVI PRISPEVKI

Uradni list št. 190 od 31.7.1965 je objavil zakon od 21.7.1965 št. 903, ki predvideva povisjanje pokojnin. Da bi se zagotovila zadostna finančna sredstva, predvideva novi zakon reorganizacijo osnovnih prispevkov (contributi base). Od prejšnjih 23 razredov smo prišli na 30, a hkrati na maksimum 600.000 lir mesečno in 138.500 lir tedensko. Nove tabele za prispevke so bile uveljavljene 1. nov. tega leta. Zaradi tega se priporoča pač pri izpolnjevanju obrazcev za INPS, ker bo verjetno zaradi novih tabel prišlo do nekaterih sprememb prispevkov, četudi bo plačila ostala ista. Zadevne tabele razpošilja Zavod za socialno zavarovanje; delodajalci, ki jih še nimajo, naj se obrnejo na pristojni urad.

Videmčani v goriškem kmetijskem konzorciju

Po dolgem času je Agrarri konzorcij (Consorzio agrario) zopet odprl svojo trgovino v Boccajevi ulici v Gorici. Trgovina je bila namreč zaprta dobrega pol leta, ker je bil goriški pokrajinski konzorcij postavljen pod prisilno likvidacijo. Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo je za likvidacijo imenovalo posebnega komisarja, svojega višjega funkcionarja, ki je od časa do časa prihajal iz Rima v Gorico. Trgovino v Gorici vodi zdaj ljudje iz Vidma, pravzaprav je vse prevzel agrarni konzorcij iz Vidma, tako da Gorica nima več lastnega pokrajinskega konzorcija. Vsa zadeva je nekam čudna in Goriciani se ne morejo otresti vtisa, da je Videm moral imeti določene koristi, da je bila domaćemu konzorciju v Gorici vsiljena likvidacija. Vsekakor ni

Rok za izkoriščanje licenc «Alpe-Adria»

Od italijansko-jugoslovanske trgovinske zbornice smo prejeli: Po sporočilu ravateljstva za zunanjo trgovino vladnega komisariata dežele Furlanije-Juljske krajine zapade 30. novembra tega leta rok vseh odgoditev za dovoljenja, ki so bila izdana v okviru obmejnega sejma «Alpe-Adria» 1963.

Posebni primeri kot so blago r.a. poti, blago na carini in podobno naj se javijo prej navedenemu ravateljstvu do 15. decembra tega leta.

ZIMSKI URNIK ZA MESNICE

V smislu odloka tržarske prefektore bo začel veljati decembra zimski urnik za mesnice, ki bodo odprte: ob delavnikih od ponedeljka do petka ob 6. do 13. ure, ob sobotah, v dneh pred prazniki in ob 7. do 13. in od 17. do 19. ure. Ob nedeljah bodo mesnice zaprte.

vsa zadeva Goricanom povsem jasna.

Ne gre samo za trgovino kmetijskih potrebščin v Gorici, ampak goriški pokrajinski konzorcij je imel vrsto svojih podružnic na deželi, tako v Krmini (z veliko kletjo), Romansu, Plešcu, Gradščici, Lomnici in Stančiču. Sodobno opremljeno klet v Krmini je prevzel zasebnik Ferluga iz Brazzane. Ni še povsem jasno, kako se bo razvila zadeva v prihodnje. Goriciani si ne morejo ravnati, zakaj bi ne goriška pokrajina nemela lastnega pokrajinskega kmetijskega konzorcija in zakaj bi morala biti vodstvo konzorcija v Vidmu.

Kmetijski konzorciji so organizirali v Zvezi kmetijskih konzorcijev v Rimu (Federazione Consorzi agrari), ki se je razvila v močno organizacijo, saj zaposluje okoli 2000 uradnikov. Zveza ima «mednarodne urade» tako npr. v Padovi (za Trst, Gorico, Videm, Verono in Bogen), v Bologni, Neaplju itd. Zveza sama ima tudi velika podjetja, kakor npr. lastno tovarno krmil.

SPOMENIK PADLIM V SOVODNJA. V nedeljo bo sovdenska občinska uprava odkrila spomenik voščarom, padlim za svobodo. Na sporedu je govor župana in nastop domaćega pevskega zbora (vodil ga bo prof. S. Krizmančič, zapel pa bo Medvedovo pesem Naša zvezda), združenih pevskih zborov iz Ronk, Doberdoba, Dola-Poljan, Štandrea in Števerjana.

Proti povišanju tarif v pristanišču

Nastop občinskega odbora, trgovinske zbornice in združenja trgovcev - Reakcija vseh avstrijskih operaterjev

Sklep vlade, da v okviru «plavega načrta» nakaže Trstu samo 2,5 milijarde lir za zboljšanje pristaniških naprav je povzročil v tukajšnjih gospodarskih krogih silno negotovost in razočaranje, ker se je to pot vnovič pokazalo, da imajo osrednje oblasti v Rimu kaj malo razumevanja za potrebe našega mesta. Zaskrbljenost pa ni razširjena le v gospodarskih krogih, ampak tudi v enaki meri med vsem prebivalstvom.

Tržarske oblasti in gospodarski predstavniki s trgovinsko zbornico na čelu se odločno borijo za to, da bi vlada čimprej rekaj ukrenila za naše mesto. Tržarski občinski odbor je sestavil poseben dokument, v katerem so jedrnatno nakazane gospodarske težave mesta in katerega bi morali odobriti voditelji vseh strank. Namen dokumenta je tudi to pot, kakor ob svojemcasni velikopotezni akciji za ohranitev ladjedelnice Sv. Marka, doseči soglasno odobritev predlogov za izvedbo pristaniških ukrepov v korist pristanišča. Dokument prikazuje torej v prvi vrsti nujnost ukrepanja naše ladjedelnice industrije in luških naprav. Zahteva čimprejšnjo izgradnjo ceste od Vidma in Trbiča, končno zboljšanje pristaniških naprav, pospešitev že začelih del (zlasti izgradnje VII. pomola in krožnega predora), prednost pa daje vsekakor rešitvi krize v Javnih skladiščih, ki so zašla v hud primanjkljaj.

Nadaleje zahteva dokument stanež z ministrskimi predstojniki Morom in vsemi pristojnimi ministri, kateremu bi prisostvovali predstavniki občinskih, pokrajinskih in deželnih oblasti. Glede vprašanja Javnih skladišč je značilno, da ne gre tu več za notranje vprašanje, ampak da je to že preslo državne meje. Iz Avstrije sta namreč dospeli vodstva trgovinske zbornice dve brzojavki, v katerih avstrijska zvezna gospodarska zbornica in združenje industrijskega kluba imel zanimivo predavanje predsednik za veloslovske raziskave prof. Luigi Braglio. Kot znanje, je prof. Braglio omislil sateliti «San Marco», katerega bo poslal v vesolje.

20 LET ZDRUŽENJA OBRTNIKOV. Tržarsko združenje obrtnikov (Associazione degli artigiani di Trieste) bo slavilo v nedeljo, 20. obletnico svoje ustanovitve. Na svečanosti, ki bo v mali dvorani Verdijevega gledališča in kateri bodo prisostvovali predstavniki pokrajinskih in deželnih oblasti, bodo podelili visoka priznanja ustanovitvenim članom in starejšim načelnikom. V združenju je več, njenih nad 5.000 malih obrtnih podjetij.

PREDAVANJE SLOVITEGA ZNANSTVENIKA. Danes ob 18.45 bo v Centru IRI ustavljeno C.F.A.P. pod pokroviteljstvom rotarijskega kluba imel zanimivo predavanje predsednik za veloslovske raziskave prof. Luigi Braglio. Kot znanje, je prof. Braglio omislil sateliti «San Marco», katerega bo poslal v vesolje.

DRUGA PREMIERA SG V TRSTU

«Janko in Metka»

Joško Lukeš je kot izvrsten igralec tudi odličien poznavalec odskih zahtev in obenem mladinskega občutja, zato se je v zadnjih letih uveljavil tudi kot prepričljiv in uspešen režiser mladinskih iger. Skoda, da jih Slovenski gledališče v Trstu tako malo uprizarjal. Ena za vsako sezono je odločno premalo za nas odrasle, še bolj pa za naše najmlajše, katerim so te predstave prvenstveno namenjene. Sploh bi bilo treba misliti na to, da se že v doglednem času ustanovi posebna igralna skupina, ki bi se ukvarjala izključno z mladinskimi igrami, ki naj bi se uprizarjale izven abonmaja. Prepričan sem, da bi v takšnem primeru lahko želi vsestranski uspeh. Gre za predlog, ki je vreden upoštevanja.

Saša Skufca je Grimmovo zasnovo v Janki in Metki oprilejivo pripravil za slovensko otroško čustvovanje. Lukeš je igrigro odsko silno tenkočutno izpeljal. Demetrič Čej je lahko ponosen na svojega prvenca. Viktor Fabiani pa je iz Skufčeve zasnove pripravil prikupno mladinsko spevigrlo. Njihovo sodelovanje je bilo popolno, zato je predstava zelo skladno izvenela, kar je težko doseči. Vsekar je treba prav za to skladnost izreči največje priznanje vprav režiserju.

Igralsko je odrska izvedba prepričljiva. Začetek bi morda bil živahniji, vendar nistem o tem še popolnoma prepričan, kajti tudi izvedeni tempo se da zagovarjati. Igra se je nato razvijala z neprisiljenostjo, ki je izredno številne mlade gledalce popolnoma prevzela. Vsi igralci so nastopali z veliko ljubeznijo do likov, ki so jih posebej, in do izredne publike, pred katero so nastopali. Franko Zetjaj se je kot Janko res fantovsko uveljavljal poleg izkušenejših Metke Mirande Čaharjeve. Čestitamo mu k prodornemu uspehu.

Pevsko je predstava naravnost presenetljiva. Poznavalci glasbe so morali takoj ugotoviti, da je bila Čaharjeva docela kos izrednim težavam v obliki zahtevnih disonanc v bemolih na začetku predstave. Prav tako so vsi ostali več kot zadovoljivi. Pravo odkritje pa sta bila Adrian Rustja kot palček Nagačev in Stane Raztresen kot Strušilo oziroma boter Slama. Tudi vse ostale brez izjeme smo občudovali. Danila Turka kot strica Jerneca. Edvarda Martinužiča kot začajega učitelja, Leli Nakrstovo kot čarovnico itd.

S svojim malim orkestrom je kot dirigent nastopil Oskar Kludner.

Slovenskemu gledališču v Trstu smo v imenu vseh naših mladih pa tudi rednih obiskovalcev hvaležni za izreden užitek.

tek, ki nam ga je nudilo s to drugo premiero v letošnji sezoni. Upamo, da bomo še v tej sezoni morda deležni še kakšne prav tako uspele mladinske predstave. J. J.

To zmore društvo «Slavko Škamperle»

Tudi svetoivansko prosvetno društvo je preteklo soboto praznovalo dvajsetletnico svojega delovanja, in to z akademijo, ki

Pred 720 milijoni let

Prof. Andrew H. McNair z univerze v Dartmouthu v Kanadi je na kongresu ameriškega društva za geologijo sporočil, da je na otoku Victoria v arktičnih predelih Kanade odkril okamenine «brachiopodov», ki so po njegovem mnenju stare 720 milijonov let. To naj bi bili sledovi, da so tóž že v tem času živele živali. Okamenine so morda še starejše, ker je bilo število let izračunano z vso previdnostjo. Po do sedanjih odkritjih niso obrachiopodi živeli pred 600 milijoni let. Dimozavri naj bi bili nastopili pred 200 milijoni let, sesalci pa pred 600 milijoni let. Človek naj se bi pojavil šele pred enim milijonom let.

Okraške prehistoričnih ljudi, ki so živeli nekako pred 30.000 leti, so odkrili sovjetski arheologi v mestu Samarkanda v Srednji Aziji. Tako poroča agencija «Tass». Ti okraški so bili iz živalskih kosti in so bili nanizani v ogrlico.

«Kako je prav»

ILEANA IN CENE HOČEVAR: «KAKO JE PRAV». Siovarček napak v slovenskem jeziku. Založila Državna založba Slovenije, Ljubljana 1965. Natisnila tiskarna Toneta Tomšiča. Str. 180.

Avtorja pričena ta uvod z ugotovitvijo: «S kulturo našega jezika ne moremo biti zadovoljni». In še dalje: «Uredništvo listov in založb vedo povedati, kako redki so mladi izobraženci, ki resnično obvladajo jezik, o poznajo njegovo zgradbo in se znajo izraziti logično, v duhu slovenskega jezika in brez večjih napak».

Prof. Rebula, eden izmed recenzentov slovenskih novel, s katerimi so se naši pisci v Italiji potegovali za nagrade Italijanske radio-televizije je v razgovoru z urednikom našega lista delal: «Po jeziku se nevolam to — da so bile pisane v zamejstvu — vsekakor pozna. S tem niti ne mislim na tisti jezikovni primitivizem, ki izpričuje dvom v obstoj pravopisa; nekaj takšnega gradiva se naplavi na vsak nedej. Mislim na jezik, ki sicer skusa izkazovati slovnici dolžno spoštovanje, a ki je samo priučen, s priokusom papirja, zakrnel v nekakšni soliski abstraktnosti. Skratka: jezik brez kulture».

Tako je torej več ali manj pri nas. Zaradi napredujoče kolonizacije zginja čedalje bolj naša resnična slovenska sredina; malo imamo še vasi, kjer ne bi živel pomešan z drugim narodom, in še manj takšnih, od koder ne bi iz domače hiše hodili na delo v tovarno, delavnico in urade, kjer je občevalni jezik italijanski. Kaj čuda, potem ako v naš govor in pismo vdira vpliv drugega jezika; v tem izhaja tudi kup ilustriranih tednjakov in luksuznih izdajah, stripov in druge senzacionalne literature, s katero se čedalje bolj hrani naša mladina.

Kako težko mora biti delo slovenskega profesorja, ki ima še iz svojega rojstnega kraja sluh za čisti jezik in si ga je še izpilil šoli, ko mora obdelovati takšen «material» — dijak, ki rastejo v takšni sredini. Avtorja slovarčka mu hočeta pomagati: «Naša knjižica je namenjena predvsem praktični rabi, in sicer našemu srednjemu izobražencu in dijakom, pravita v uvodu.

Pisca sta posameznim besedam in izrazom v pravilni obliki, zbranim po abecednem redu, priklopila napadne oblike, «da bi se bralci napak zavedali». Prav je, da sta pri pravilnih besedah označila tudi poudarek; to bo še posebno dobrodošlo dijakom v zamejstvu. V slovarček sta pogledala tudi precej krstnih in krajevnih imen, pa tudi imen naših pisateljev in pesnikov.

Naj še ugotovimo — ne da bi se spuščali v čisto jezikovno kritiko — da sta tisk in papir značajna ter oblika slovarčka prikupna. Pobudo avtorjev in Državne založbe Slovenije, ki je te dni z literarnim večerom v Križankah proslavila 20-letnico svojega plodnega založniškega dela, je treba res pohvaliti. V dvajsetih letih svojega obstoja je Državna založba Slovenije založila 3000 izdaj — med temi tudi več slovarjev — v 16 milijonih izvodov.

L. B.

jo je priredilo v dvorani na stadionu I. maj. Človeka skoro jezi, ko vidi, kaj vse lahko z lastnimi močmi pripravi društvo — se pa to dogaja le ob redkih, izrednih prilikah. Bomo za naslednji enak večer morali res čakati na petindvajsetletnico?

Skeptikom na kujb se je prvi predstavil obnovljeni mešani zbor, ki je zapel Venturinijevo Zdravico, Mornarja in Znamenje. Prvič se nam je kot pevovalja predstavil mladi Ivan Sanič. Vodil je zbor zanesljivo in muzikalno neoporečno. Če se bo posrečilo pritegniti še nekaj mladine, bomo pri Sv. Ivanu dobili zbor, na katerega bomo vsi ponosni.

Priložnostni govor je imel predsednik Niko Škamperle, ki je opisal vse težave, ki jih je moralno društvo premagati v teh dvajsetih letih. Predstavniki raznih ustanov in organizacij pa so prinesli pozdrave in čestitke. V sporedu, ki se je potem razvil, so Svetoivanci poleg interpetativnih sposobnosti pokazali tudi ustvarjalnost svojih članov. Tako je Marko Kravos pričal svojo priložnostno pesnitev: Sonja Zupancič in Loredana Gec sta recitirali štiri pesmi dialektalne pesnitve Martje Mjot; Alenka Kravos, Franko Drašič in Marij Sušteršič so podali šaljivi orizer iste pesnitve; Bogomila Kravos pa je podala pismo, ki ga je za časa fašizma v ječi napisal Josip Kravos.

Predstavljen so nam je tudi otroški tercet Antek Seražin, Sonja Zupancič in Loredana Gec, ki so s čistimi glasovi in samozvestno zapeli tri narodne pesmi. Slišali smo tudi prijeten sopran Marije Vuga-Horvat, ki je ob primerni klavirski spremljavi Fedore Ferluga zapela Pavčičev Pastirico in arijo iz Donizettijeve opere Don Pasquale. Skoda, da je nekoliko zakajena dvorana in prah preprečil, da se ta zvoni glas ni mogel polno razviti. Obnovljena folklorna skupina je v treh nastopih zelo lepo zaplesala nekatere jugoslovanske plesne.

Prireditve je pokazala, da ima Sv. Ivan dovolj sposobnih in delavljivih prosvetnih delavcev, ki pa radi tu pa tam malo zadremlejo. Zadovoljstvo, s katerim je občinstvo spremljalo posamezne točke, naj jih snodbudi, da bi bolj pogosto pripravili kaj podobnega.

vu

O naših problemih

«O naših problemih» (ob robu zamejske problematike) je prof. Gojko Budal naslovil svoje predavanje v Slovenskem klubu v Gregorčičevi dvorani. Sami vemo, koliko neresenih problemov se začne v življenju slovenske narodnostne skupine v Italiji. Da neresenih problemov, ki ta nam jih nmeta naša preteklost — še posebno pod fašistično vladavino — in življenje ločeno od narodove matice, a jih še ustvarja naša sedanjost. Niti novih problemov ne bo manjkalo, dokler bo količina migalo naš življenje. Zato je predavatelj sam naglasil, da je hotel te probleme samo nakazati in naznačiti pot, po kateri na se jih lotimo. Imel je za potrebno, da je zmetel del svojega predavanja posvetil politični preteklosti slovenskega naroda, da bi nam olajšal vpogled v naš sedanji položaj in osvetlil!

PRENOVLJENI
Hotel POŠTA
TRST — Trg Oberdan 1 — Tel 24-157, 35-786 (v centru mesta)
Udobne sobe s kopalnico — Telefon v vseh sobah
Dvigalo — Centralna kurjava

Hotel «SLON» Ljubljana
Titova, 10
v strogem centru mesta

Internacionalna restavracija — narodne specialitete v kletni restavraciji

Nočni bar z mednarodnim artističnim programom • Lastna kavarna z glasbo, klubski prostori in slaščičarna • Uslužbenici hotela govorijo vse svetovne jezike •

Grand Hotel Toplice-Bled
Prvovrsten hotel odprt razen od 15. 10 do 15. 12 skozl vse leto. Moderno opremljene sobe s kopalnico in balkoni fermalno kopališče s stalno temperaturo 23 stop C (izlet s kolesi, jami, alpski vodniki, vsakršne zabave in razvedrila. Prvovrstna domača in mednarodna kuhinja, odlična vina.

OBISCITE
«Park - Hotel» - Gorica
v Novi Gorici Tel. 21-462, 21-442

Hotel B kategorije z vsemi signalnimi napravami — 74 ležišč — Velika restavracija s kvalitetno kuhinjo — Specialiteta mesa na žaru, soske postri — Kavarna — Lepo urejen vrtni s plesom vsak večer, razen ob ponedeljkih — Na izbiro so domača kvalitetna vina — solidna postrež

TRŽNJE PREGLEDA

Italijanski trg

Ponudba mehke pšenice je na italijanskih trgih velika, toda ostaja brez povpraševanja, tu di koruza gre slabo od rok. Precej povpraševanja vlada za živilsko krmno in cene so zelo čvrste. Vino letošnjega pridelka se dobro prodaja in tudi cene težijo navzgor. Kupčije z oljnim oljem so slabe, zato ker prekupevalci čakajo na končne izide letošnjega pridelka. Na živinskem trgu se kupčije z govejo živino razvijajo mirno; povpraševanje po teleh se je okrepilo. Slabo se prodajajo prašiči. Cene jacejcm so visoke in se še dvigajo, medtem ko za perutnino ni zanimanja. Trg za maslom je slab, toda sir se dobro prodaja. Na zelenjavnem trgu so cene sadju poskočile, posebno grozdju. Na splošno se zelenjava dobro prodaja.

ZELENJAVA IN SADJE

MILAN. Suh česen 100—200, erberte 63—125, karčofci 60—90 lir za kos), korenje 36—84, cvetača 36—60, kapus 60—70, zelje 36—60, čebula 36—60, dišeca zeljšča 130—300, svež fižol v stročju 180—264, cikorkja 38—88, rdeč radič 188—287, endivija 63—125, melancane 48 do 108, krompir Bintje 60—65, zelena paprika 60 do 96, rumena paprika 96—180, paradizniki 60—240, peteršilj 63 do 150, repa 36—60, banane 264 do 352, navaden kostanj 30—110, maroni 180—320, kaki 108—156, jabolka 108—168, renette 108 do 168, hruške 36—108, vrste Kaiser 168—216, belo grozdje 144 do 240, pomaranče 180—200, limone 126—168, mandarine 240 do 360 lir za kg.

PERUTNINA IN JAJCA

MILAN. Zaklani piščanci 330 do 410, zaklane kokoši 500—600, zaklane pegatke 1200—1200, uvo-

žene pegatke 800—900, zaklani golobi 1400—1600, zaklane domače pure 600—1100, uvožene pure 450—500, zaklani domači purani 550—1100, uvoženi 450 do 700, žive domače gosi 500—550, zaklane domače gosi 550—1000, uvožene gosi 400—450, zaklane domače race 550—650, zaklani domači zajci s kožo 620—720, brez kože 650—820 lir za kg. Sveža domača jacea 36—38, uvožena jacea 30—32 lir za jajce.

ŽIVINA ZA REJO IN KLAJNA ŽIVINA

MANTOVA. Klavna živina: krave I. 310—340 lir za kg žive teže, II. 190 do 220, junci I. 400 do 440, II. 330—350, bikli I. 590 do 430, II. 320—340, telea 50-70 kg teška 650—750, 70-90 kg 600 do 620, čez 90 kg teška 660 do 690; živina ra rejo: neodstavljene na telea 50-70 kg teška 800 do 900, 70-100 kg teška 700—750, krave mlekarice 220—280.000 lir za glavo, navadne krave 180 do 220.000 lir za glavo; prašiči: neodstavljani prašiči 18-25 kg težki 40, 25-40 kg 490, 40-60 kg 470, 60-80 kg 450, debeli prašiči 125 do 145 kg 420, 145-160 kg 420, 160-180 kg 417, čez 180 kg 417 lir za kg.

KRMA

LODI. Seno majskega reza 3300—3400, II. reza 3200—3300, III. reza 3000—3100, slama v bahalah 1500—1600, koruzne krmne pogache 5150—5200, lanene pogache 7400—7500, koruzna krmna moka 4800—4900, moka iz zemeljških lesnikov 7000 do 7050, moka iz prepečne soje 7050 do 7150 lir za stot.

MLEČNI IZDELKI

LODI. Uvoženo maslo 900 do 920, emilijsko maslo 885—895, sir grana proizv. 1964 1400—1500, proizv. 1965 1230—1280, sir grana iz Padske nižine proizv. 1964 1350—1380, proizv. 1964-65 1270

do 1300, proizv. 1965 1200—1220, sir grana svež 880—880, uležen 900 do 950, italico svež 900—950, uležen 690—700, cresenza svež 520 do 550, uležen 590—610, gorgonzola svež 590—610, uležen 700 do 780, taleggio svež 550—570, uležen 650—710 lir za kg.

ZITARICE

LODI. Fina domača mehka pšenica 6900—7200, dobra merkantile 6750—6950, merkantile 6550—6700, fina domača koruza 6100—6200, navadna koruza 4250 do 4300, uvožena koruza 4600 do 4650, Plata 5075—5100; neolusčen riž Arborio 8500—9700, Vialone 9300—10.000, Maratelli 8800—10.300; olušen riž Arborio 18.400—18.800, Vialone 19 tisoč 700 do 20.300, Maratelli 15.900—16.300, domač ječmen 4325—4900, domač oves 4700 do 5400, uvožen 4750—4850, domača rž 6000—6100; pšenična moka tipa «00» 10.300—11.800, tipa «0» 9800—9900, tipa «1» 9300—9400, presejana koruzna moka 6300 do 6500 lir za stot.

VINO

MILAN. Rdeče piemontsko vino 10-11 stop. 720—820, Oltrepò pavese 10-11 stop. 720—820, mantovansko rdeče 9-10 stop. 680 do 720, Valpolicella Bardolino 10-11 stop. 820—870, Soave belo 9-11 stop. 720—870, Raboso 10 stop. 720—740, Merlot 10 stop. 780 do 880, Reggiano 10 stop. 730—750, modensko vino 10-11 stop. 730 do 800, belo vino iz Romagne 10 stop. 720—720, rdeče 10 stop. 700 do 720, klasični toskanski Chianti 12-13 stop. 400—800 (za steklenico), navadna toskanska vina 10-11 stop. 710—760, Areti- no belo 10 stop. 700—710, belo vino iz Mark 10-11 stop. 690 do 720, rdeče 10-11 stop. 700—730, belo vino iz Sardinije 12 stop. 620—640, rdeče 13-15 stop. 690 720 lir za stop/stot.

OLJE

FIRENCE. Fino oljčno olje z največ 3 odst. kisline 650—700 lir za kg, oljčno olje z največ 4 odst. kisline 630—650, reficirano oljčno olje 540—550, semensko jedilno olje I 350—355, olje iz zemeljških lesnikov 410 do 415 lir za kg.

GRADIVO

MANTOVA. Polna opeka tipa UNI 25x12x5,5 cm 10,5—11,5 lir za kos, 25x12x22 cm 18—20, votlaci 30x25x8 tipa 22—22, strešniki marsejskega tipa 32—34 lir za kos.

KAVA

TRST. Navajamo cene za kg ocarinjene kave: Pernambuco 18/19 1340, Santos Fancy 1440, IBC 1280, Ekvador extra superior 1360, Haiti naravna XXX 1430, Kostarika 1520, Moka Ho-deidah 1470, AP/1 special 1250, Sumatra EK/1 1220, EK special 1240, EK/3 1170, Slonokoščena obala 1200 lir za kg.

Vestnik KMEČKE ZVEZE

Kdaj in kako gnojš

Umetna gnojila imajo namen dati drevmu potrebno hrano tedaj, ko jo drevo najbolj potrebuje. To je v dobi prve polovice letne rasti. V tem času se odpira cvetje in popje, v tem času se vrši oplojevanje cvetja, se razvija listje, mladje in plod. Za pravilen razvoj tega je važno, da ima drevo dovolj nitratov v zemlji. Zato je pravilna prehrana sadnega drevja z dušičnimi gnojili v tem času odločilnega pomena.

Dušik je najbolj dodajati v lahko topilivi obliki — v obliki čiliskega solitra in to v večkratnih obrokih. Prvi obrok se daje 15 do 20 dni pred cvetenjem zaradi pospeševanja oplodnje. Drugi obrok dajemo po oplodnji, da se pospeši razvoj listja. Tretji obrok dajemo mesečno junija, da se lepše razvijajo nastavljeni plodovi in da pospešimo izgradnjo cvetnega brstja za bodoče leto. Dušična gnojila tresemo po površini zemlje in jih pobiramo ali z okopalnikom plitko zasujemo.

Fosfora in kalijevega gnojila imajo velik delež pri povečanju rodovitnosti, rasti in odpornosti drevja. Ta gnojila moramo stresati čim bliže korenin. Zato se morajo ta gnojila podirati ali pa najboljšie stresati na dno odprt brazde. Priporočila se celo vbrzgovanje teh gnojil v obliki raztopine v zemljo. Če jih potresamo po površini, ne učinkujejo, ker se vpijejo v gornjih plasteh zemlje, kjer jih korenine ne morejo popolnoma izkoristiti. Ta gnojila dajemo v jeseni, a na propustnih zemljah zgodaj spomladi.

Norme gnojenja so odvisne od sistema kultiviranja sadnih nasadov, od klimatsko-zemljiskih razmer, od starosti nasada, od rasti in rodovitnosti posameznih sadnih plemen. Na tančnih podatkih ni mogoče opdati. V prvem letu dajemo na drevo 25 do 30 kg zrelega hlevskega gnojla v jeseni, ko okopa-mo drevesni kolobar. Drugo leto je priporočljivo, da povečamo drevesni kolobar in tedaj v jeseni podkopljemo po 150 do 200 gr superfosfata in 50 do 75 gr kalijeve soli na drevo. V naslednjih letih se norma poveča vzporedno s povečanjem koreninskega sistema. Moremo priporočati vsakoletno dodajanje na vsak četvrtini meter površine 30 do 50 gr amonijevega sulfata ali čiliskega solitra, 30 do 40 gr kalijeve soli in 3 do 40 kg hlevskega gnojla. V bolj sušnih krajih veljajo nižje, a v bolj vlažnih višje norme navedenih količin. Delovanje vmetnih gnojil se pojača, če istočasno gnojimo s hlevskim gnojem.

V nasadih z visokimi in sred-

njevisokimi debli, kjer pod drevjem raste trava, je najbolje, da v določenem času npr. vsako četrto leto pognojimo zemljo s hlevskim gnojem ali kompostom in gnoj ter rušo podorjemo. Na pognojeni in na preorani zemlji pridelujemo prvo leto okopavine in naslednje leto zemljo zasejemo s travnimi mešanicami. V ta namen si razdelimo sadovnjak na 4 enake dele. Vsako leto del sadovnjaka pognojimo in preorjemo. Na ta način bomo vsako četrto leto sadovnjak izdatno pognojili z živinskim gnojem ali s kompostom. Med časom, ko bo pod drevjem rasla trava, uporabljamo umetna gnojila ali tekoča domača gnojila kot sta gnojilna ali stranišni, kateri-mo dodamo superfosfat.

Če ni mogoče v travniških nasadih zemljo orati, tedaj potresemo gnoj ali kompost po celi površini sadovnjaka in na spomlad ostanke pograbimo. Tudi pri takem načinu gnojenja je dobro, da s hlevskim gnojem ali kompostom kolobarimo. Gnoj potresemo vsako leto na četrtno površino sadovnjaka. Naslednja tri leta gnojilom zemljišče z umetnimi gnojili. Hlevski gnoj mora biti star in preležen.

Gnojilno in stranišnički polivamo po površini sadovnjaka najbolj pozimi, v pozni jeseni ali zgodnji spomladi. Tam, kjer je zemlja težka in zbita, napravimo z železnim drogom 50 do 60 cm globoke luknje, da zemlja laže požira tekoče gnojilo. Tudi umetna gnojila lahko natresemo v te požiralnike in tako dajemo drevesu dovolj rezervne hrane za daljšo dobo.

Namesto takih začasnih požiralnikov napravimo tudi stalne požiralnike. V ta namen izkopljemo okrog 60 cm globoke in ravno tako široke jame pod kapom drevesnega vrha. Na sred izkopane jame položimo drevačno cev. Cev in jama zasujemo z gramozom. V cev, ki stoji v požiralniku, vlivamo tekoča gnojila. Požiralnike lahko napravimo tudi brez cevi. Zado-stuje, da imamo le eno cev za napravo požiralnikov. To cev postavimo v sredo izkopane jame. Pod cev denemo plast gramza. Okoli cevi natlačimo dračja ali še bolj goveji gnoj, pomešan z zemljo. V cev nasujemo gramoz in cev previdno izderemo.

Taki požiralniki so jako dobri, ker se po njih tekoča gnojila razlivajo v globočino. Tudi zrak in voda laže prodira v zemljo in pospešujeta razkroj hranilnih snovi in s tem rast sadnega drevja. Zemljišča tukaj ne preoravamo.

Davek na perutnino znižan,

na teletino pa zvišan

Ministrski svet je odobril za-

konski odlok o znižanju potroš-

nega davka na perutnino in

zvišanju potrošnega davka na

teletino, katerega mu je na

predlog kmetijskega ministra Ferrari-Aggradija predložil finančni minister Tremelloni. Odlok ima namen spodbujati ljudstvo k izdatnejši potrošnji perutnine, sicer pa doseči preudaren razvoj mesne potrošnje v Italiji.

Potrošni davek na perutnino se bo znižal od 7 do 4 odst., razen tega ne bodo smeli od-slej temu davku dodajati dodatnih in drugih dajatev. Odlok predvideva tudi spremembo načina izračunavanja povprečne cene perutnine, na osnovi katere se določa potrošni davek. Odslej povprečne cene ne bodo več izračunavali na podlagi vrednosti dvoriščne perutnine kot dosedaj, ampak na osnovi nižje vrednosti, ki jo ima perutnina pri intenzivni kokošereji (ki je danes najbolj razširjena). Znižanje potrošnega davka bi moralo po mnenju kmetijskega ministra dovesti do ugodnejših potrošnih cen in do lažjega plasiranja perutnine na trgu.

Ker se bodo z znižanjem potrošnega davka na perutnino razumljivo znižali tudi proračunski dohodki, bodo to nadoknadili s povišanjem potrošnega davka na telečje meso. Že daljša se vlada in parlament potegujeta za to, da bi se zakol mladih telet omejili; kajti prevelik zakol povzroča dve resni hibi v živinoreji: mlada teleta, ki bi jih lahko koristno uporabili za plemo in ki so vrh vsega še dragocena živinoreja, z nepreudarnim zakolom uničujejo; potrošniki pa kupujejo meso, ki po svoji kakovosti ne ustreza njihovemu okusu. Parlament je svoj čas celo pooblastil kmetijsko ministrstvo, naj prepreče zakol telet, vendar tega še niso izvedli, ker bi ta ukrep gotovo pospešil skriven zakol. Kaže, da bo prav povišanje potrošnega davka na telečje meso zavril zakol.

„GOSPODARSTVO“

Izhaja tedensko • Uredništvo in uprava: Trst, Ulica Geppa 9, tel. 38-933 • Cena: posamezna številka 100, letna 3500, do 4000, naročnina: letna 1300 lir, polletna 700 lir. Pošt. tek. rač. »Gospodarstvo« št. 11-9396 za Jugoslavijo letna 1800 din, polletna 900 din. Naroča se pri ADIT, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stari trg 3-1, tek. rač. 600-14-603-86. Za ostalo izmenstvo 4 dolarje letno. Cene oglasov: za vsak mm višine v širini enega stolpca 60 lir • Odgovorni urednik: dr. Lojze Berce. Založnik: Založba »Gospodarstva« • Tiskarna Založništva tržaškega tiska (ZTT) • Trst, Ul. Montecchi 6

URARNA IN ZLATARNA

Mikolj Karel

TRST

Campo S. Giacomo 3, tel. 95-881

Ure najboljših znamk,

velika izbira zlatih o-

kraskov za vse prilike

TRIESTE, VIA CICERONE 8 / II

Telefon: 68812, 30214 • Telegram: TRAD — TRIESTE

- SPECIALNI STROJI ZA LESNO IN KARTONAZNO INDUSTRIJO,
- EKSOITI IN PLEMENTI FURNIRJI
- POVRŠINSKI IN REPMATERIALI

TRANS-TRIESTE Soc. a. r. l.

TRST - TRIESTE, Via Donata 3 - Tel. 38-827, 31-906, 95-880

UVAŽA: vse lesne sortmane in produkte gozdne industrije.

IZVAŽA: vse proizvode FIATove avtomobilске industrije in rezervne dele. Vse vrste gum tovarne CEAT in vse proizvode najvažnejših italijanskih industrij.

PRIZNANO MEDNARODNO

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

Gorica Via D. d'Aosta N. 180 - Tel. 28-45, 54-00 Gorica

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSNEGA BLAGA

Posebni pogoji za prevoz blaga v Jugoslavijo

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN

VZDRŽUJE Z MODERNIMI TOVORNO — POTNISKIMI LADJAMI REDNO PROGO

JADRAN — JUŽNA AMERIKA

JADRAN — ZAHODNA AFRIKA

REDNO LINIJO OKOLI SVETA

ter nudi ladijske prevoze po vsem svetu z modernimi tovornimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja: **SPLOŠNA PLOVBA, PIRAN**, Zupancičeva 24, Telegrami: PLOVBA-PIRAN, Telexi: 035-22—035-23, Telefoni: 23-470 do 73-477 in na naše agente po vsem svetu.

InterEuropa Koper

MEDNARODNA ŠPEDICIJA IN TRANSPORT

KOPER • TELEF. 21-830 • TELEX 03517

PREDSTAVNIŠTVO v Trstu, via Roma, 15 - Tel. 37-823

Dodajanje ledu in vskladiščenje blaga — Kvantitativni prevzem — Poslovanje na mednarodnih sejmih in razstavah — Redni zbirni promet iz evropskih centrov — Mednarodni cestni transport blaga z lastnimi kamioni po kopnem, po morju, po rekah in zraku — Carinjenje blaga — Transportno zavarovanje blaga — booking ladijskega prostora — Kontrola transportnih dokumentov — strokovno pakiranje.

FILIALE:

Koper, Ljubljana, Maribor, Zagreb, Zagreb-sejem, Sežana, Kozina, Prevalje, Nova Gorica, Rožna dolina, Jesenice, Rijeka, Beograd, Novi Sad, Subotica, Celje, Podgorje, Sarajevo, Bar, Zrenjanin, Dimitrovgrad

JUGOLINIJA

Gestisce i servizi merci e passeggeri sulle linee:

ADRIATICO — NORD EUROPA (servizio celere ed espresso) *partenze da Rijeka ogni 7 giorni*

ADRIATICO — NORD AMERICA (North of Hatteras) *partenze ogni 10 giorni*

ADRIATICO — SUD AMERICA *partenze ogni 20 giorni*

ADRIATICO — LEVANTE *partenze ogni 10 giorni*

ADRIATICO — IRAN — IRAQ *partenze ogni 30 giorni*

ADRIATICO — INDIA — PAKISTAN — BURMA *partenze ogni 30 giorni*

ADRIATICO — ESTREMO ORIENTE *partenze ogni 30 giorni*

ADRIATICO — GOLFO MESSICO *partenze ogni 20 giorni*

con 57 moderne e rapide navi, 666 cuccette e 372.229 B.R.T.

La «JUGOLINIJA» accetta il trasporto di merci anche in porti fuori delle linee regolari

TRASPORTATE LE MERCI E VIAGGIATE CON LA «JUGOLINIJA» - RIJEKA

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	9.11.65	16.11.65	23.11.65
Pšenica (stot. dol. za 60 funtov)	163 1/2	163 1/2	164,—
Koruza (stot. dol. za 56 funtov)	115 1/2	116 1/2	115 1/2
NEW YORK	15.11.65	22.11.65	
Baker (stot. dol. za funt)	63,—	63,50	61,—
Cin (stot. dol. za funt)	178,—	179,50	176,—
Svinec (stot. dol. za funt)	16,—	16,—	16,—
Cink (stot. dol. za funt)	15,75	15,75	15,75
Aluminij (stot. dol. za funt)	25,—	24,50	24,50
Nikelj (stot. dol. za funt)	77,75	77,75	77,75
Antimon (stot. dol. za funt)	44,—	44,—	44,—
Lito železo (stot. dol. za funt)	63,50	63,50	63,50
Zivo srebro (dol. za stekl. 76 funtov)	580-590	540-550	540-550
Bombaž (stot. dol. za funt)	31,65	31,65	31,60
Volna (stot. dol. za funt)	173,—	171,—	172,50
Kava «Santos 2» (stot. dol. za funt)	—	43,37	43,37
Kakao (stot. dol. za funt)	17 1/2	17 1/2	18,05
Sladkor (stot. dol. za funt)	1,75	1,72	1,85
LONDON	16.11.65	23.11.65	
Baker čistčen (funt šter. za d. tono)	440,—	455,—	425,—
Cin (funt šter. za d. tono)	1365,—	1397 1/2	1375,—
Cink (funt šter. za d. tono)	109,—	108 1/4	107 1/2
Svinec (funt šter. za d. tono)	111 1/4	107 3/4	104 1/4
Kavčuk (penljenj za funt)	20 %	20 1/2	20 1/4
SANTOS			
Kava «Santos D» (kruzejrov za 10 kg)	5900,—	5850,—	5800,—

Pretekli teden so na mednarodnih borzah zabeležili splošno pomenitev barvastih kovin in dvig cene kakavu. Tečaj se je nekoliko povzpela cina, aluminiju, volni, futi in kavi, dočim je nazadovati pri bakru, svincu, cinku, živemu srebru, kavčuku, pšenici in koruzi. Cena litiga železa, bombaža in sladkorja se ni bistveno premaknila.

KOVINE

Sklep ameriške vlade, da se postavi na trg 200.000 ton bakra iz strateških zalog (te znašajo trenutno 800.000 ton, od tega jih predstavlja le 17.000 presežek) je na londonskem trgu povzročil znaten padec tečaj rdeče kovine. Omenjena prodaja ameriškega bakra bo nadoknadila pomanjkanje te kovine na trgih, ki ima svoj razlog predvsem v dalji časa trajačih stavkah v čilskih rudnikih. Potrošnja bakra se je v ZDA povečala lansko leto na 5 odst., v prvi polovici letošnjega leta pa za 10 odst. V prvem polletju 1963 je znašala povprečna mesečna potrošnja v ZDA 172.000 ton proti 155.000 v istem razdobju preteklega leta, a 146 tisočev v istem času leta 1963. Večanje ameriške potrošnje bakra pripisujejo na eni strani

gospodarskemu razvoju nasploh, na drugi pa potrebam ameriške vojske v Vietnamu. Ameriška vlada potrebuje zdaj 250.000 ton bakra, prihodnje leto pa se bo ta količina podvojila. Tečaj cinka je na londonskem kovinskem trgu nazadovati. Ameriška proizvodnja te kovine se je v prvih 10 mesecih letiš dvignila na 893.694 ton proti 858.629 v istem času lanskega leta. Ker se ameriška poraba cinka večja se domače zaloge vidno manjšajo, tako so konec oktobra znašale samo 30.254 ton, kar pomeni 3970 ton manj kot v istem času lani. Mednarodna študijska skupina za svinec in cink napoveduje, da se bo v prihodnjem letu svetovna proizvodnja cinka zvišala za 250.000 ton, dočim se bo potrošnja dvignila za 200.000 ton. Svinec se je v Londonu rahlo pocenil kljub občutnemu zmanjšanju zaloga, ki so se znižale na 3155 ton. Omenjena študijska skupina predvideva, da se bo svetovna potrošnja te kovine prihodnje leto povečala za 150.000 ton (5 odst.), dočim se bo proizvodnja dvignila za 250.000 ton.

VLAKNA

Cena bombaža je ostala na newyorskem tržišču z vlakni trdna. Američani računajo, da bo za znašal prebitek konec avgusta 1966. Leto 16,2 milijona bal, kar pomeni rekordno višino; konec letošnjega avgusta je dosegel 14,3 mil. bal, v istem času preteklega leta pa 14,5 milijona bal.

ZVILA

Kakao se je v New Yorku nekoliko podražil. Strokovnjaki menijo, da bo v sezoni 1965-66 na vsem svetu pridelanih 1,3 milijona ton surovega kakava ali 13 odst. manj kakor v sezoni 1964-65. Vsekakor bo prihodnji pridelek višji kot v letih 1963-64, ko je znašal 1.202.000 ton. Razen tega bodo prihodnje leto po začasnih cenitvah pripravili 1.401.000 ton užitnega kakava ali 6 odst. več kot letos (1.332.000 ton). Tečaj sladkorja je ostal v bistvu nespremenjen.

NA KUBI LETOS REKORDNI PRIDELEK SLADKORJA?